

ZARZĄDZENIE NR RG.0050.164.2025
WÓJTA GMINY ŁONIÓW

z dnia 10 czerwca 2025 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030 r.”

Na podstawie art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. z 2024r., poz. 1465, 1572, 1907, 1940), uchwały nr XVII/73/2025 Rady Gminy Łoniów z dn. 29 maja 2025r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030r.* oraz stosownie art. 6 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), zarządzam co następuje:

§ 1.

1. Ogłaszam przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030 r.” (Załącznik nr 1)

2. Projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030 r.” zostanie udostępnione na:

- stronie internetowej gminy (<https://loniow.pl/>),
- w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Łoniów (<https://loniow.biuletyn.net/>),
- do publicznego wglądu w sekretariacie Urzędu Gminy Łoniów.

3. Celem konsultacji, o których mowa w ust. 1 jest uzyskanie uwag, wniosków i opinii w sprawie projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030 r.”

4. Termin przeprowadzenia konsultacji ustaliam od dnia 10.06.2025r. do dnia 31.07.2025 r. Uwagi zgłoszone po tym terminie zostaną pozostawione bez rozpatrzenia.

5. Obszarem objętym konsultacjami jest Gmina Łoniów. Konsultacje społeczne skierowane są do wszystkich mieszkańców Gminy Łoniów, jednostek organizacyjnych Gminy Łoniów, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych, a także innych interesariuszy.

§ 2.

1. Konsultacje społeczne, o których mowa w § 1 zostaną przeprowadzone w formie zbierania uwag i głosów, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.

2. Wypełniony formularz konsultacyjny można składać w terminie określonym w § 1 ust. 4 w formie elektronicznej na adres: rkogut@loniow.pl lub w formie pisemnej przez jego przesłanie na adres: Urząd Gminy w Łoniowie – Łoniów 56, 27-670 Łoniów lub osobiste złożenie w sekretariacie Urzędu Gminy w Łoniowie.

3. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji należy w ramach konsultacji społecznych przeprowadzić 2 formy konsultacji z pośród wymienionych art. 6 ust. 3 pkt. 2:

- zorganizowana zostanie debata dla interesariuszy rewitalizacji - termin zostanie podany na stronie internetowej Gminy Łoniów;
- uwagi ustne będą zbierane - w sposób ciągły przez cały okres konsultacji - do protokołu przez pracownika Urzędu Gminy – p. Radosława Koguta (można je również zgłaszać telefonicznie pod numerem telefonu 15 866 91 03 wew. 25).

4. Z przeprowadzonych konsultacji zostanie sporządzony Raport, który zostanie opublikowany na stronie internetowej Gminy Łoniów w terminie 30 dni od dnia zakończenia konsultacji.

5. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Wójt Gminy Łoniów.

§ 3.

Wykonanie zarządzenia powierza się Zastępcy Wójta Gminy Łoniów.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy Łoniów

Martyna Pawłowska

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr RG.0050.164.2025
Wójta Gminy Łoniów
z dnia 10 czerwca 2025 r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030 r.

Czerwiec 2025r.

Spis treści

Wstęp do Gminnego Programu Rewitalizacji	3
1.1 Podstawy prawne i metodyka prac nad GPR	6
1.2. Dotychczasowe efekty procesu rewitalizacji	8
1.3. Opis procesu zaangażowania partnerów i interesariuszy	9
2. Powiązania pomiędzy GPR a pozostałymi dokumentami strategicznymi gminy	11
3. Diagnoza obszaru rewitalizacji	18
3.1. Charakterystyka obszaru rewitalizacji	18
3.2. Diagnoza zjawisk społecznych	19
3.3. Diagnoza zjawisk gospodarczych	22
3.4 Diagnoza zjawisk środowiskowych	25
3.5. Diagnoza zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych	29
3.6. Wnioski z diagnozy	34
4.1 Wizja obszaru po zrealizowaniu rewitalizacji	40
4.2 Cele i kierunki działań	41
4.3 Podstawowe projekty rewitalizacyjne	43
4.4 Projekty uzupełniające	57
5. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji	63
5.1 Mechanizmy integracji działań i projektów	63
5.2 Finansowanie działań rewitalizacyjnych	65
5.3 Struktura zarządzania programem	68
5.4 System monitorowania i oceny Programu	73
5.5 Zmiany związane z wdrażaniem Programu	77
Spis tabel	78
Spis map	78

Wstęp do Gminnego Programu Rewitalizacji

"Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030 r." (GPR) to kluczowy dokument strategiczny, opracowany zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Celem rewitalizacji, zgodnie z art. 2 ust. 1 wspomnianej ustawy, jest **kompleksowe wyprowadzenie ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów**, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten, **skoncentrowany terytorialnie**, realizowany jest przez wszystkich zainteresowanych interesariuszy, bazując właśnie na Gminnym Programie Rewitalizacji.

Priorytetem jest wymiar społeczny rewitalizacji. Jej nadrzędnym celem jest poprawa jakości życia i efektywne rozwiązywanie problemów mieszkańców łoniowa, którzy znajdują się w trudnej sytuacji z różnych przyczyn. W odróżnieniu od innych gminnych dokumentów strategicznych, GPR koncentruje swoje działania na **wybranych fragmentach gminy (obszarze rewitalizacji)**. Dzięki temu, zasoby i środki finansowe mogą być wykorzystane w sposób maksymalnie efektywny, co przekłada się na realną poprawę sytuacji w tych konkretnych obszarach.

GPR to dokument o charakterze **kierunkowym i ramowym**, integrujący przedsięwzięcia społeczne, gospodarcze, środowiskowe, funkcjonalno-przestrzenne oraz techniczne. Jego opracowanie poprzedziła **szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji**, obejmująca analizę problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych. Sam Program zaś wyznacza **zintegrowane cele**, precyzuje listę konkretnych projektów rewitalizacyjnych oraz określa sposób zarządzania całym procesem.

Podczas prac nad GPR, **kluczowy był aktywny udział interesariuszy**. Rewitalizacja to proces realizowany **na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji i wspólnie z nimi**. Interesariuszami są wszystkie osoby i podmioty, które chcą zaangażować się w projektowanie i realizację działań rewitalizacyjnych. Na każdym etapie uwzględniono konieczność włączenia partnerów społeczno-gospodarczych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz tych odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji.

Rewitalizacja Łoniowa: kompleksowe podejście do zmian

W procesie przygotowania GPR, **uwagi i propozycje interesariuszy zostały zestawione z obiektywnymi danymi społeczno-gospodarczymi**. To połączenie metod ilościowych i jakościowych gwarantuje, że interwencja będzie prowadzona na właściwym obszarze i przy użyciu odpowiednich narzędzi, dostosowanych do zidentyfikowanych potrzeb, wyzwań, barier, deficytów i potencjałów.

W latach poprzedzających opracowanie obecnego Gminnego Programu Rewitalizacji, gmina Łoniów aktywnie działała w oparciu o **"Lokalny Program Rewitalizacji Miejscowości Łoniów i Sulisławice"**, przyjęty uchwałą Rady Gminy Łoniów nr XXIII/171/2017 z dnia 29 czerwca 2017 r. Już wtedy realizowano liczne działania zgodne z założeniami ustawy o rewitalizacji, skupiając się na:

- aktywizacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- aktywizacji seniorów,
- poprawie infrastruktury społecznej,
- modernizacji i zagospodarowaniu przestrzeni publicznych.

Te dotychczasowe doświadczenia stanowią cenną podstawę dla dalszych działań rewitalizacyjnych.

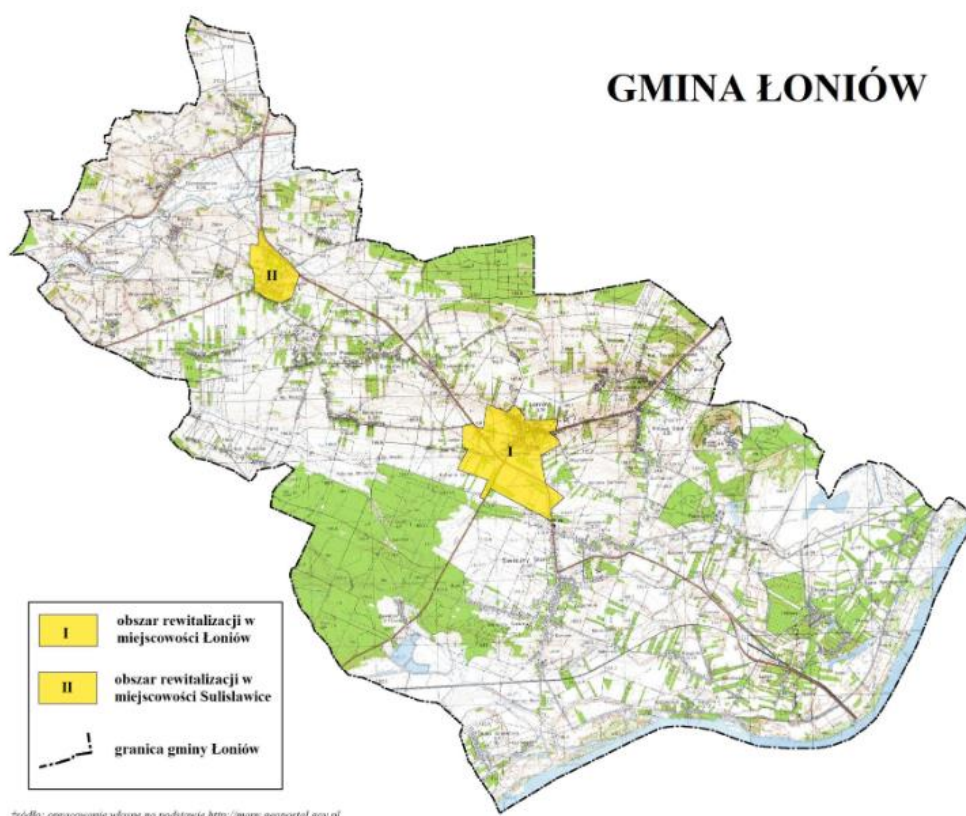
Wizja jaką sformułowano **Lokalnym Programie Rewitalizacji** z 2017r. brzmiała „Łoniów jako centrum dynamicznego lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego, charakteryzujące się wysoką jakością usług publicznych, funkcjonalną przestrzenią publiczną oraz szeroką ofertą inwestycyjno-socjalno-rekreacyjną. Sulisławice będące dynamicznie rozwijającą się miejscowością w oparciu o zasoby lokalne i dogodne położenie, zapewniające jednocześnie mieszkańcom wysokiej jakości usługi publiczne”.

W dokumencie określono 3 cele rewitalizacji:

- poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznej i bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- wsparcie dla rozwoju gospodarczego w celu poprawy oferty obszaru oraz zmniejszenia zjawiska bezrobocia i ubóstwa,
- rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych w obszarze rewitalizowanym.

Obszar rewitalizacji został podzielony na 2 podobszary/sołectwo Łoniów i Sulisławice.

Mapa 1 Lokalizacja podobszarów rewitalizacji Gminy Łoniów w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Miejscowości Łoniów i Sulisławice”

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miejscowości Łoniów i Sulisławice, s. 127

Najważniejszymi projektami realizującymi zadania rewitalizacyjne były przedsięwzięcie współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 m.in.:

- **SPOŁECZEŃSTWO BEZ BARIER - USŁUGI SPOŁECZNE DLA POWIATU SANDOMIERSKIEGO**, Przebudowa oraz rozbudowa istniejącego budynku Urzędu Gminy w Łoniowie wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek Środowiskowego Domu Samopomocy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w systemie „zaprojektuj i wybuduj”.
- **Kuźnia Wiedzy. Program rozwoju kompetencji kluczowych w szkołach podstawowych z terenu Gminy Łoniów** projekt realizowany w ramach działania 8.2 RPOWŚ. Koszty całkowite projektu wyniosły 601 774,94 zł w tym dofinansowanie 511 508,70 zł.
- **Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Łoniów** (działanie 3.3 RPOWŚ),
- **Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Łoniów, Łoniów Kolonia, Jasienica, Świniary Stare, Świniary Nowe oraz sieci wodociągowej dla miejscowości Łoniów, gmina Łoniów,**
- **Zakup sprzętu komputerowego na potrzeby Szkół Podstawowych z terenu Gminy Łoniów.**

Poza wyżej wymienionymi inwestycjami Gmina zrealizowała również projekty w ramach PROW 2014-2020 m.in.:

- Przebudowa drogi Łoniów UG – stacja paliw,
- Przebudowa drogi Łoniów obok parku DK 79 - DK 9.

Wyżej wymienione projekty odpowiadały na zidentyfikowane na podobszarze rewitalizacji Łoniów problemy społeczne w sferach: funkcjonalno – przestrzennej, środowiskowej, technicznej.

Doświadczenie w rewitalizacji i wyzwania demograficzne

Gmina Łoniów oraz jej instytucje i partnerzy zdobyli cenne doświadczenie podczas wcześniejszych projektów, które będzie kluczowe przy wdrażaniu obecnego Gminnego Programu Rewitalizacji.

Proces rewitalizacji w Łoniowie musi uwzględniać również szersze wyzwania demograficzne stojące przed całą gminą. Chodzi tu przede wszystkim o **depopulację, starzejące się społeczeństwo i spadek liczby dzieci** w wieku przedszkolnym i szkolnym.

"Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030 r." stanowi ramy do podjęcia ambitnych, kompleksowych i uzupełniających się działań. Program ten, uwzględniający aktualne trendy i wytyczne w politykach publicznych, ma na celu **korzystne oddziaływanie na wszystkich mieszkańców gminy Łoniów.**

1.1 Podstawy prawne i metodyka prac nad GPR

Proces wyznaczania obszaru rewitalizacji

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji (GPR) w Łoniowie rozpoczęto na mocy **uchwały nr XVII/73/2025 Rady Gminy Łoniów z 29 maja 2025 r.** Ta decyzja była bezpośrednim skutkiem wcześniejszego opracowania diagnozy, która posłużyła do **wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji** dla gminy. Uchwałę w tej sprawie, **nr XVII/73/2025 Rady Gminy Łoniów**, podjęto 13 maja 2025 r.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, **obszar rewitalizacji** to teren znajdujący się w stanie kryzysu, charakteryzujący się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, takich jak ubóstwo czy bezrobocie, a także obecnością osób ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowo, na takim obszarze występują zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Ponadto obszar ten musi mieć kluczowe znaczenia dla lokalnego rozwoju i nie może przekraczać 20% powierzchni gminy ani być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

Diagnozę, która umożliwiła wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Łoniów, przeprowadzono w oparciu o **obiektywne i mierzalne wskaźniki**. Analiza tych wskaźników pozwoliła na precyzyjne określenie obszaru rewitalizacji, którym jest **miejsowość Łoniów**. Obszar ten stanowi 5,94% mieszkańców Gminy Łoniów i zajmuje 8,41 km², co stanowi 9,67% powierzchni gminy. Wybrano jednostkę, gdzie zidentyfikowano negatywne zjawiska we wszystkich kluczowych sferach: społecznej (co najmniej 8 z 14 wskaźników wypadło niekorzystnie), gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

Tabela 1 Liczba mieszkańców planowana zamieszkująca obszar rewitalizacji

Liczba mieszkańców miejscowości Łoniów na 31.12.2023r.	440
Liczba mieszkańców Gminy Łoniów na 31.12.2023r.	7406
Procent mieszkańców gminy objętych rewitalizacją	5,94%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łoniowie

Uzasadnienie i metodologia wyznaczenia obszaru rewitalizacji

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji dla sołectwa Łoniów zostało oparto na kilku kluczowych przesłankach:

- **intensywność negatywnych zjawisk:** ma tym obszarze zidentyfikowano wysokie natężenie problemów społecznych (takie jak bezrobocie, ubóstwo, niekorzystna demografia, czy duża liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie), a także wyzwania w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej;
- **znaczenie dla rozwoju gminy:** obszar ten jest kluczowy dla ogólnego rozwoju całej gminy;
- **akceptacja społeczna i lokalnych władz:** wybór obszaru uzyskał pełną akceptację zarówno władz lokalnych, jak i mieszkańców.

Ustalono, że granice obszaru rewitalizacji obejmują **całe sołectwo Łoniów**. Takie rozwiązanie gwarantuje kontynuację działań rewitalizacyjnych, które były prowadzone już wcześniej. W przyjętym w 2017 roku "Lokalnym Programie Rewitalizacji Miejscowości Łoniów i Sulisławice" obszar rewitalizacji również obejmował miejscowość Łoniów.

Zdjęcie 1 Krajobraz gminy Łoniów

Źródło: Urząd Gminy Łoniów

Podejście do opracowania GPR i przyszłe działania

Podczas prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji zastosowano różnorodne metody gromadzenia i analizy informacji. Obok **ilościowych analiz wskaźnikowych** przeprowadzono **szeroko zakrojone konsultacje**. Pozyskano indywidualne opinie mieszkańców, przedstawicieli formalnych i nieformalnych grup społecznych, lokalnego biznesu, a także pracowników Urzędu Gminy, jego jednostek organizacyjnych i innych instytucji publicznych.

Kluczowe dla całego procesu okazało się również **wykorzystanie doświadczeń z dotychczasowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Łoniowie** oraz otwartość na nowe propozycje zgłaszane przez interesariuszy. Programowanie działań rewitalizacyjnych będzie również ściśle powiązane z ustaleniami powstającej "Strategii Rozwoju Gminy Łoniów na lata 2023-2030" oraz innymi dokumentami planistycznymi obowiązującymi zarówno na szczeblu gminnym, jak i regionalnym, krajowym i unijnym.

Przyjęto, że osiągnięcie celów rewitalizacji będzie możliwe wyłącznie poprzez zaplanowanie i realizację kompleksowego zestawu **różnorodnych przedsięwzięć o charakterze społecznym i infrastrukturalnym**.

1.2. Dotychczasowe efekty procesu rewitalizacji

W ostatnich latach w miejscowości Łoniów zrealizowano liczne projekty, które doskonale wpisują się w zasady ustawy o rewitalizacji, zwłaszcza w zakresie **partycypacji społecznej** i **kompleksowych rozwiązań** poprawiających jakość życia mieszkańców. "Lokalny Program Rewitalizacji Miejscowości Łoniów i Sulisławice" przewidywał kilkanaście przedsięwzięć, które miały przyczynić się do osiągnięcia celów rewitalizacji. Kluczowe z nich to:

- **aktywizacja społeczno-gospodarcza** osób zagrożonych wykluczeniem,
- tworzenie **wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych** do rozwoju aktywności społecznej, rekreacji i integracji,
- **rozszerzenie oferty kulturalnej** i ochrona dziedzictwa kulturowego,
- **poprawa efektywności energetycznej** w budynkach użyteczności publicznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
- **usprawnienie dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej.**

Urząd Gminy w Łoniowie konsekwentnie **monitorował postępy** tych działań, co stanowiło dobrą praktykę. Projektowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych opierało się na wytycznych ustawy o rewitalizacji, traktującej ten proces jako narzędzie do rozwiązywania problemów społecznych, jednocześnie realizując projekty w innych obszarach funkcjonowania gminy.

Analiza zrealizowanych projektów oraz zaangażowanie interesariuszy w opracowanie "Diagnozy" potwierdzają, że w ostatnich latach podjęto działania zmierzające do osiągnięcia wszystkich podstawowych celów rewitalizacyjnych. Na szczególną uwagę zasługują inicjatywy takie jak:

- **poprawa infrastruktury edukacyjnej,**
- **organizacja wydarzeń** wspierających aktywizację społeczno-zawodową osób z problemami na rynku pracy,
- **tworzenie przez instytucje gminne oferty czasu wolnego,** służącej integracji i budowaniu relacji między mieszkańcami z obszaru rewitalizacji i spoza niego.

W latach 2017-2023 Gmina Łoniów zrealizowała szereg projektów na podobszarach rewitalizacji, w tym:

- **budowę kanalizacji sanitarnej** (dla Łoniowa, Łoniowa Kolonii, Jasienicy, Świniar Starych i Nowych) oraz **sieci wodociągowej** dla Łoniowa,
- **termomodernizację obiektów użyteczności publicznej,**
- **zakup sprzętu komputerowego** dla szkół podstawowych,
- realizację programu wsparcie uczniów Szkoły Podstawowej posiadających deficyty rozwojowe w ramach **"Akademii Kompetencji Kluczowych"**.

Te dotychczasowe działania stanowią solidną podstawę dla dalszych inicjatyw rewitalizacyjnych w gminie.

1.3. Opis procesu zaangażowania partnerów i interesariuszy

Aktywne zaangażowanie społeczności w proces rewitalizacji

Od samego początku, zarówno na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego, jak i podczas tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, Gmina Łoniów stawiała na **szerokie włączenie partnerów społeczno-gospodarczych oraz organizacji pozarządowych**. Dotyczyło to podmiotów działających w obszarze społeczeństwa obywatelskiego, ochrony środowiska, włączenia społecznego, praw podstawowych, osób z niepełnosprawnościami oraz równości płci i niedyskryminacji.

Transparentna komunikacja i platformy współpracy

Efektywna współpraca z interesariuszami i zaangażowanie społeczności lokalnej wymagały transparentnego informowania o prowadzonych działaniach. Wykorzystano w tym celu szereg kanałów komunikacji, w tym:

- **dedykowana zakładka "Gminny Program Rewitalizacji" na stronie internetowej Urzędu Gminy** (loniow.pl/category/gpr/), gdzie na bieżąco publikowano aktualności,
- **profil Gminy Łoniów na portalu Facebook**, służący do szybkiego dotarcia do mieszkańców,
- **plakaty informacyjne** rozmieszczone na terenie całej gminy.

Konsultacje społeczne i ich wpływ na GPR

Podczas prac nad Programem i poprzedzających je działań związanych z wyznaczeniem obszaru rewitalizacji, przeprowadzono **różnorodne formy konsultacji społecznych**. Do najważniejszych należały:

- **publiczne konsultacje** dotyczące projektu uchwały wyznaczającej obszar zdegradowany i rewitalizacji, wraz z mapami i diagnozą w podziale na sołectwa. Konsultacje te trwały od 26 marca do 7 maja 2025 roku, ogłoszone Zarządzeniem Wójta Gminy Łoniów nr RG.0050.127.2025.
- **otwarte spotkanie konsultacyjne** dla mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, które odbyło się 3 kwietnia 2025r.
- **spacer studyjny** po obszarze rewitalizacji, zorganizowany 10 kwietnia 2025r.
- w ramach prac nad GPR:
 - **wywiady grupowe** z przedstawicielami władz lokalnych, organizacji społecznych i przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji,
 - **otwarte spotkanie z mieszkańcami** (lipiec 2025),
 - **badanie ankietowe** (czerwiec 2025) w formie papierowej i elektronicznej, z udziałem ponad 60 osób,
 - **zbieranie pomysłów na projekty rewitalizacyjne**.

Postulaty zgłaszane przez interesariuszy miały bezpośredni wpływ na ostateczny kształt GPR – zarówno w części diagnostycznej, jak i w zakresie celów, kierunków działań oraz konkretnych przedsięwzięć. Dotyczyły one między innymi potrzeby realizacji kompleksowych działań wspierających integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji, poprawy estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznych, a także modernizacji, poprawy dostępności i tworzenia nowej infrastruktury w celu rozwijania oferty usług publicznych (kulturalnych, społecznych, rekreacyjnych itp.).

Kontynuacja partycypacji podczas realizacji Programu

Partycypacja społeczna, będąca podstawą opracowania GPR, pozostanie **stałą zasadą i ciągłą praktyką** również w trakcie jego wdrażania. Przyjęty system zarządzania obejmuje zasady współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Podczas realizacji programu przewiduje się **regularne informowanie interesariuszy** o podejmowanych i planowanych działaniach, głównie poprzez dedykowaną podstronę o rewitalizacji i oficjalny profil Gminy Łoniów w mediach społecznościowych. Celem jest zapewnienie mieszkańcom realnego wpływu na realizację przedsięwzięć zaplanowanych w GPR.

Kluczową rolę w angażowaniu interesariuszy odegra **Komitet Rewitalizacji**. Będzie on stanowił **forum współpracy i dialogu** między interesariuszami a organami Gminy Łoniów odpowiedzialnymi za koordynację procesu. Komitet będzie opiniował kluczowe etapy rewitalizacji, w tym ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR oraz projekty jego zmian.

Narzędziem do oceny efektów procesu rewitalizacji będzie również **cykliczne badanie społeczne**, realizowane raz na trzy lata i powiązane z oceną aktualności GPR. Warto również zwrócić uwagę na podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, takie jak **"4.1 Aktywny i uczący się Zespół ds. rewitalizacji"** i **"4.2 Współpracujący Komitet ds. rewitalizacji"**. Ich zakres obejmuje organizację regularnych wydarzeń (spacerów, spotkań itp.) z udziałem mieszkańców obszaru rewitalizacji, co pozwoli na bieżącą weryfikację postępu wdrażania GPR oraz jego adekwatności do potrzeb, barier i potencjałów obszaru.

2. Powiązania pomiędzy GPR a pozostałymi dokumentami strategicznymi gminy

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2) ustawy o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji musi jasno określać swoje powiązania z innymi dokumentami strategicznymi gminy, takimi jak strategia rozwoju, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp), studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz strategia rozwiązywania problemów społecznych. Ponieważ rewitalizacja to złożony proces wpływający na wiele obszarów polityki publicznej, warto przyrzeć się tym powiązaniom dokładniej.

Spójność ze Strategią Rozwoju Gminy Łoniów na lata 2023-2030

GPR będzie **spójny ze Strategią Rozwoju Gminy Łoniów na lata 2023-2030**, która jest obecnie w trakcie opracowywania. Ta spójność dotyczy zidentyfikowanych domen rozwoju, celów głównych, celów szczegółowych oraz kierunków działań. Interwencje zaplanowane w GPR bezpośrednio przyczynią się do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategii.

W efekcie, cele GPR wpisują się w **priorytetowe działania Strategii**, obejmujące między innymi **aktywizację i angażowanie społeczności lokalnych** w życie i rozwój gminy Łoniów, a także stworzenie **spójnej i zagospodarowanej, centralnej przestrzeni publicznej** w miejscowości Łoniów. Na potrzebę zmian w centrum Łoniowa zwracali uwagę również interesariusze zaangażowani w prace nad GPR, co doprowadziło do uwzględnienia odpowiednich i szczegółowo opisanych przedsięwzięć w treści Programu Rewitalizacji.

Można zatem stwierdzić, że GPR **uszczegóławia zapisy Strategii** w zakresie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tworząc jednocześnie **ramy operacyjne** dla realizacji kierunków interwencji z niej wynikających.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla Obszaru Strategicznej Interwencji - Dolina Wisły na lata 2021 – 2030

Gminny Program Rewitalizacji jest spójny ze Strategią Rozwoju Ponadlokalnego dla Obszaru Strategicznej Interwencji - Dolina Wisły na lata 2021 – 2030 na poziomie zidentyfikowanych w tym dokumencie celów, a także przyporządkowanych działań i zadań. Cele wymienione w Strategii, które są spójne z celami ujętymi w GPR to:

- OSI przyjazne dla mieszkańców, kierunki działań: budowa systemu wodno-kanalizacyjnego, budowa i modernizacja dróg na obszarze gmin,
- OSI atrakcyjna dla turysty, kierunki działań: zagospodarowanie terenów i obiektów rekreacyjnych, rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni,
- OSI z przyszłością dla regionu, kierunki działań: modernizacja placówek oświatowych, wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Cele ujęte w GPR wpisują się w realizację celów wymienionych w Strategii.

Dokumenty z obszaru polityki przestrzennej

Do instrumentów wdrażania polityki przestrzennej w Gminie Łoniów należą:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łoniów [Uchwała nr XXXV/194/2013 Rady Gminy Łoniów z dnia 11 września 2013 r. w sprawie zmiany Nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy]
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Łoniów i Łoniów Kolonia – przyjęty uchwałą nr XX/110/2012 z dnia 24 maja 2012 r.,
- Zmiana nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejscowości Łoniów i Łoniów Kolonia – przyjęta uchwałą Rady Gminy Łoniów nr XXX/165/2013 z 30 kwietnia 2013r.,
- Zmiana nr 2 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejscowości Łoniów i Łoniów Kolonia – przyjęta uchwałą Rady Gminy Łoniów nr IX/48/2015 z 2 lipca 2015r.

Zgodnie ze Studium głównym celami zagospodarowania przestrzennego gminy Łoniów są:

Cel I Łoniów – ważnym ośrodkiem rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej w subregionie. Cel ten wytycza się jako drogę do efektywnej poprawy warunków życia mieszkańców gminy, która łącznie z sąsiednimi ośrodkami takimi jak Tarnobrzeg, Staszów i Sandomierz tworzy obszar aktywności gospodarczej. Siłą napędową aktywności gospodarczej jest różnorodność potencjału społeczno – gospodarczego.

Cel II Gmina Łoniów – atrakcyjnym miejscem zamieszkania i wypoczynku (agroturystyka), wykorzystującym walory przyrodnicze. Dla umocnienia pozycji Łoniowa w regionie należy dążyć do aktywizacji turystyki i rekreacji wykorzystujące walory przyrodnicze oraz bazę agroturystyczną gminy wspomagając się jednocześnie atrakcyjnością, zasobami kultury małopolskiej oraz urokliwym krajobrazem Wyżyny Sandomierskiej.

Zadania umożliwiające osiągnięcie wyznaczonych celów strategicznych:

Aktywizacja gospodarcza gminy:

- określenie i w dalszej kolejności realizacja kierunków rozwoju gospodarczego gminy,
- tworzenie dogodnych warunków dla inwestorów poprzez:
 - wskazanie oferty terenowej,
 - obsługę formalno – prawną i administracyjną,
 - stały monitoring i promocję oferty gospodarczej,
- racjonalna prywatyzacja zasobów gminnych nieruchomości,
- współpraca z gminami ościennymi oraz nawiązywanie kontaktów a kontrahentami o charakterze branżowym,
- wykorzystanie użytków rolnych do intensywnej produkcji i przetwórstwa rolnego.

Podnoszenie standardu życia mieszkańców:

- tworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych,
- stwarzanie preferencji dla rozwoju handlu i usług, nieuciążliwego przemysłu oraz turystyki i wypoczynku,

- rozwój infrastruktury wiejskiej poprzez uzupełnienie w terenach zabudowanych i tworzenie na obszarach wyznaczonych do zabudowy,
- eliminacja źródeł degradacji środowiska przyrodniczego,
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- zaopatrzenie mieszkańców w zdrową wodę,
- tworzenie warunków dla udziału osób niepełnosprawnych w życiu gminy,
- stałe podnoszenie standardu warunków nauczania oraz ochronę zdrowia,
- troska o ludzi bezdomnych,
- prowadzenie polityki prorodzinnej, wspomaganie młodych małżeństw, wspomaganie rodzin wielodzietnych,
- wspieranie działań na rzecz inicjatyw kulturalnych.

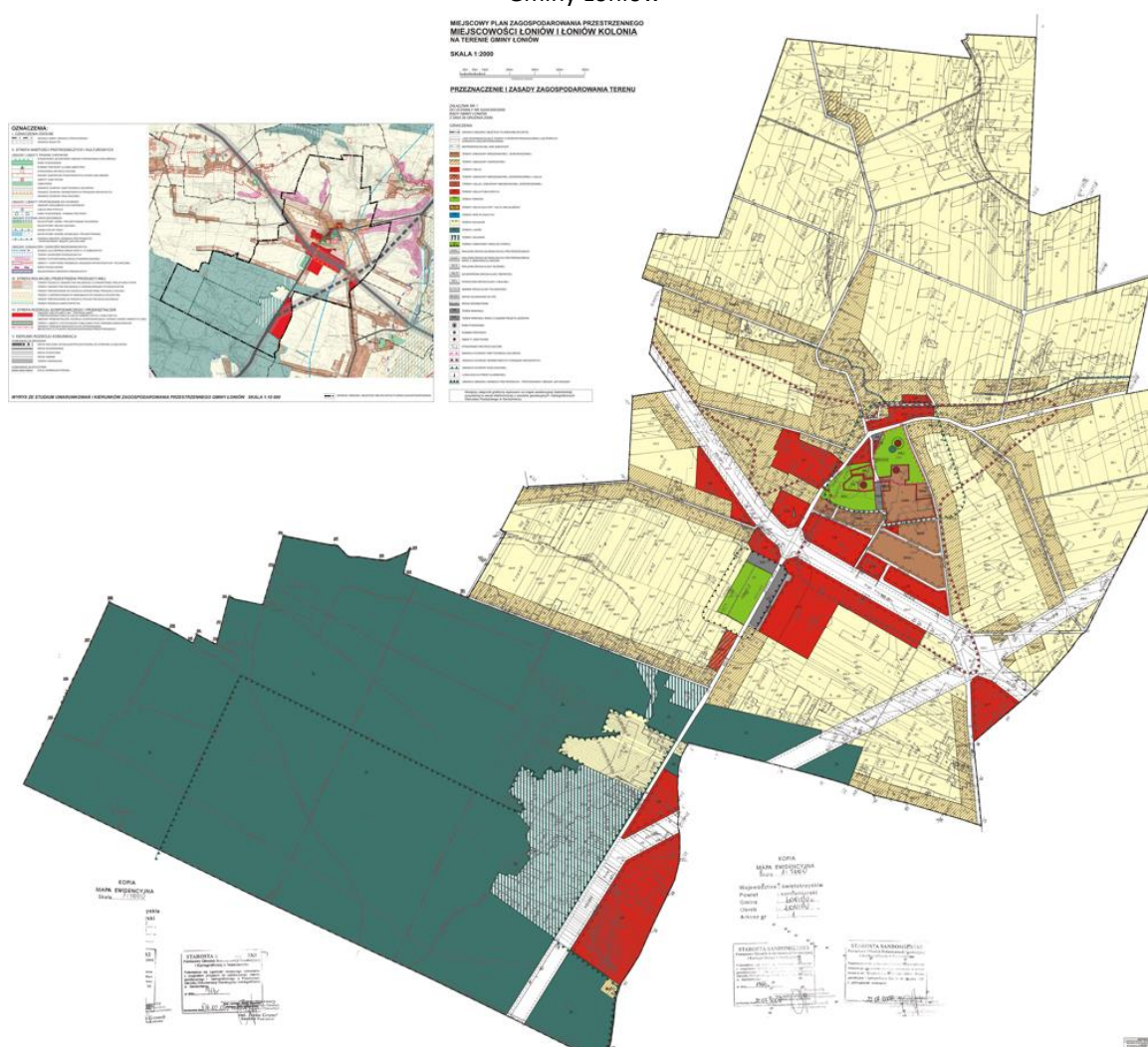
Tworzenie stref aktywnego i spokojnego wypoczynku:

- wydzielenie i zagospodarowanie stref i obszarów służących rekreacji i masowego sportu,
- realizacja koncepcji ścieżek rowerowych,
- rekultywacja terenów zdegradowanych lub nieużytków z przeznaczeniem na potrzeby turystyki i rekreacji,
- wspieranie działań oraz organizacji sieci gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną,
- wspieranie organizacyjne i finansowe dziedzin kultury promujących gminę.

W *Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego* wskazano podstawowe kierunki polityki przestrzennej dla obszaru objętego GPR, które pozwalają na określenie jego rangi w strukturze gminy. Obszar rewitalizacji obejmuje obszar koncentracji usług społecznych, który uznano za kluczowe dla polityki przestrzennej gminy.

24 września 2023 r. weszła w życie nowelizacja *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, która wprowadza istotne zmiany w systemie planowania przestrzennego w kraju (Dz. U. z 2023, poz. 1688). Na jej podstawie samorządy gminne opracowują Plany ogólne – jako nowe narzędzie planistyczne.

Mapa 2 Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Łoniów i Łoniów Kolonia na terenie Gminy Łoniów

Źródło: załącznik do uchwały nr XX/110/2012 z dnia 24 maja 2012 r.

Wkład GPR w realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych¹

Gminny Program Rewitalizacji będzie istotnym narzędziem we wdrażaniu **Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łoniów na lata 2021-2027**. Strategia ta, przyjęta uchwałą nr XIX/169/2021 Rady Gminy Łoniów z 30 września 2021 r., opiera się na przepisach Ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004r.

Przedsięwzięcia zawarte w GPR będą bezpośrednio wspierać **rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów społecznych na obszarze rewitalizacji**. Obejmie to między innymi działania na rzecz **integracji społecznej i pomocy osobom oraz rodzinom o niskim statusie materialnym**. Program przewiduje również projekty mające na celu **zapewnienie dzieciom i młodzieży optymalnych warunków rozwoju**, a także inicjatywy zmierzające do **likwidacji barier**, zarówno architektonicznych, jak i innych, które utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami (w tym seniorom i osobom z niepełnosprawnościami) dostęp do różnorodnych usług publicznych. Kompleksowy charakter działań

¹ <https://loniow.biuletyn.net/archiwum/loniow.bip.gmina.pl/upload/XXIX.169.2021.pdf>

wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie jednocześnie sprzyjał osiągnięciu celów GPR.

GPR a Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025²

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji będzie bezpośrednio wspierać wdrożenie **Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025**. To ważne, ponieważ Program Wspierania Rodziny zidentyfikował w sołectwie Łoniów **te same problemy społeczne**, które zostały szczegółowo opisane w GPR. Potwierdza to trafność naszej diagnozy i oznacza, że kompleksowe działania rewitalizacyjne – łączące wpływ na sferę społeczną, gospodarczą i techniczną – będą bezpośrednio realizować cele strategiczne Programu Wspierania Rodziny. Przede wszystkim pomogą **zapobiegać zagrożeniom i sytuacjom kryzysowym**, które mogą negatywnie wpływać na prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

Programy współpracy Gminy Łoniów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego³

W Gminie Łoniów ramy współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi od lat wyznaczają programy współpracy. W okresie wdrażania PR 2016-2023 kwota zarezerwowana na realizację programów współpracy systematycznie wzrastała, co świadczy o występowaniu stałego potencjału organizacji pozarządowych w gminie Łoniów do prowadzenia działań **w partnerstwie z lokalnym samorządem**.

Tabela 2 Środki finansowe przeznaczone przez Gminę Łoniów na realizację Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi

Rok	Planowane	Wydatkowane
2018	85 000 zł	85 000 zł
2019	101 000 zł	101 000 zł
2020	95 000 zł	95 000 zł
2021	93 000 zł	93 000 zł
2022	115 000 zł	115 000 zł
2023	115 000 zł	115 000 zł
2024	120 000 zł	120 000 zł
2025	120 000 zł	(do 31.05.2025) 60 000 zł

Źródło: Urząd Gminy Łoniów

Tematyczne obszary współpracy gminy i organizacji pozarządowych odpowiadają tematyce przedsięwzięć rewitalizacyjnych ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych. Zgodnie z treścią Programu współpracy Gminy Łoniów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025, przyjętego uchwałą VIII/44/2024 Rady Gminy Łoniów z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie uchwalenia Programu współpracy Gminy Łoniów

² Dokument przyjęty uchwałą nr XLIX/294/2023 RADY GMINY ŁONIÓW z dnia 17 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025

https://loniow.biuletyn.net/fls/bip_pliki/2023_10/BIPF60886121D04AZ/XLIX.294.2023.pdf

³ https://loniow.biuletyn.net/fls/bip_pliki/2024_12/BIPF62881FF258495Z/VIII.44.2024.pdf

z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025 za priorytetowe działania gminy uznano przedsięwzięcia:

W zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób:

- a) pomoc mieszkańcom Gminy Łoniów znajdującym się w trudnej sytuacji
- b) podejmowanie działań prowadzących do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej i wyrównania ich szans – w szczególności w zakresie samodzielnego i aktywnego życia, edukacji i zatrudnienia.
- c) usprawnienie systemu pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej,
- d) wspomaganie wolontariatu,
- e) tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności osób starszych, w szczególności wspieranie samopomocowych form aktywizacji tych osób,
- f) organizowanie pomocy osobom bezdomnym, tworzenie systemu wychodzenia z bezdomności, angażowanie osób wykluczonych społecznie do poprawy swojej sytuacji, osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym;
- g) aktywizacja osób pozostających bez pracy,
- h) organizowanie pomocy ofiarom katastrof i klęsk,
- i) wspomaganie aktywności mieszkańców na rzecz poprawy jakości życia w gminie Łoniów,
- j) wszechstronne wspomaganie rodzin,

W zakresie ochrony i promocji zdrowia:

- a) popularyzowanie wiedzy o zachowaniach zdrowotnych oraz profilaktyce chorób, szczególnie cywilizacyjnych,
- b) popularyzowanie wiedzy o zagrożeniach zdrowotnych wynikających z uzależnienia od tytoniu, alkoholu i narkotyków, leków oraz innych środków i zachowań stanowiących zagrożenie dla zdrowia,
- c) promocja i ochrona zdrowia, szczególnie w tych obszarach, które nie są dostatecznie zabezpieczone w ramach systemu ochrony zdrowia,
- d) propagowanie idei oraz wspieranie przynależności do sieci zdrowych szkół, przedszkoli placówek medycznych,

W zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;

W zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych:

- a) wspieranie działań realizowanych przez lokalne społeczności.

W zakresie nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania:

- a) prowadzenie alternatywnych form edukacji oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- b) podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców Gminy, w szczególności dzieci i młodzieży,
- c) popularyzacja tradycji narodowych i patriotyzmu,
- d) wzmacnianie tożsamości lokalnej i regionalnej,
- e) rozwój demokracji, propagowanie wolności i praw człowieka ,
- f) wspomaganie działań popularyzujących szczególne osiągnięcia mieszkańców Gminy Łoniów w różnych dziedzinach,
- g) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, w tym w zakresie sportu i rekreacji.

W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:

- a) zwiększenie dostępu mieszkańców do dóbr kultury,
- b) upowszechnianie kultury,
- c) edukacja kulturalna dzieci i młodzieży
- d) działania na rzecz kultury, sztuki oraz wspieranie zadań z zakresu ochrony obiektów zabytkowych,
- e) wspomaganie rozwoju kultury i sztuki, w tym twórczości artystycznej oraz organizowanie przedsięwzięć artystycznych wzbogacających ofertę gminy,

W zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:

- a) wspieranie działań na rzecz rozwoju sportu i rekreacji mieszkańców Gminy, w tym osób niepełnosprawnych,
- b) tworzenie warunków pozwalających na osiągnięcie wysokiego poziomu sportowego, zwłaszcza w rywalizacji sportowej dzieci i młodzieży
- c) organizowanie i prowadzenie zajęć sportowych,
- d) organizowanie obozów szkoleniowo – sportowych,
- e) wspieranie organizacji imprez i widowisk sportowych,
- f) wspieranie działań mających na celu lepsze i pełniejsze wykorzystanie walorów sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych rzeki Wisły,
- g) wspieranie organizacji imprez krajoznawczych na terenie Gminy;

W zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,

W zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego,

W zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3.

W toku wdrażania GPR, coroczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi będzie odgrywał coraz większe znaczenie, ponieważ wśród kierunków działań określonych w GPR jest także wspieranie aktywności i rozwoju organizacji społecznych działających na obszarze rewitalizacji. Zatem oba programy wspierają i uzupełniają się nawzajem. Planuje się także wprowadzenie kryterium realizacji projektów na obszarze rewitalizacji.

Rola polityki mieszkaniowej w rewitalizacji Łoniowa

Polityka mieszkaniowa jest **kluczowym narzędziem samorządu** w rozwiązywaniu problemów rodzin w trudnej sytuacji, wspieraniu grup mieszkańców ze szczególnymi potrzebami oraz innych wyzwań społecznych w ramach procesu rewitalizacji. Zgodnie z "Programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Łoniów na lata 2022-2027"⁴, **znacząca część gminnego zasobu mieszkaniowego (5 lokali) znajduje się na obszarze rewitalizacji**. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) przyczyni się do realizacji celów tego Programu Mieszkaniowego poprzez działania zmierzające do:

- **poprawy efektywności energetycznej budynków i wymiany źródeł ciepła,**
- **powiększania zasobu mieszkaniowego gminy.**

Dodatkowo, co równie ważne, GPR będzie wspierał **poprawę jakości przestrzeni wokół budynków komunalnych** oraz ich dostosowanie do wymagań związanych z **instalowaniem błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększaniem retencji opadowej i udziału powierzchni biologicznie czynnej**.

⁴ Dokument przyjęty uchwałą NR XXXIX/230/2022 Rady Gminy Łoniów z dnia 28 września 2022 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Łoniów na lata 2022-2027

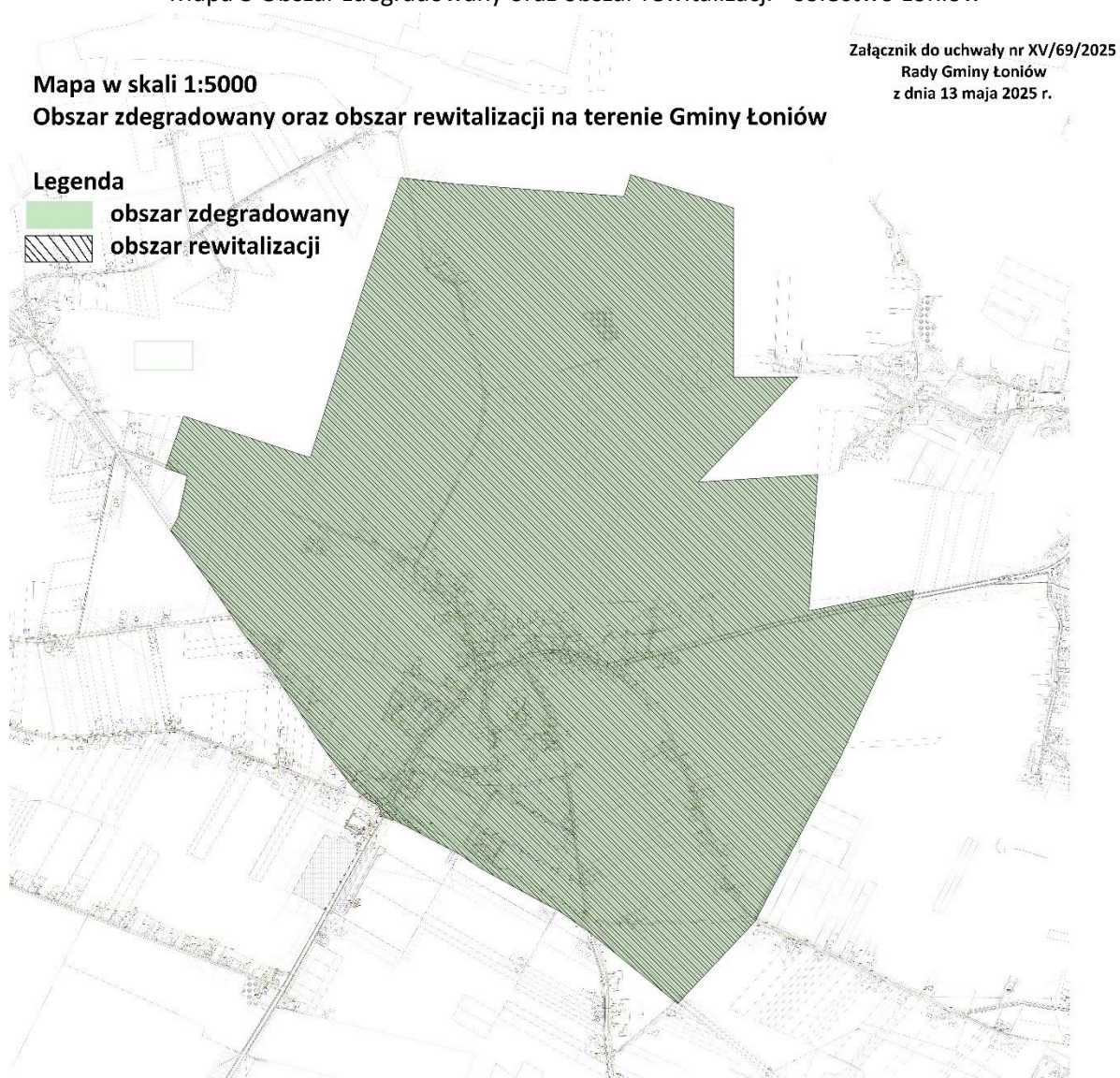
3. Diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Charakterystyka obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji: specyfika i granice

Skuteczne rozwiązywanie problemów na obszarze rewitalizacji, choć często podobnych, wymaga **indywidualnego podejścia** i uwzględnienia **priorytetów lokalnej społeczności**. Analiza wskaźnikowa, przeprowadzona w celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, wykazała **koncentrację negatywnych zjawisk** w sołectwie Łonów. Dotyczyły one sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W związku z tym, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, zdecydowano się na wyodrębnienie **jednego obszaru rewitalizacji: sołectwa Łonów**.

Mapa 3 Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji - sołectwo Łonów

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łonów

3.2. Diagnoza zjawisk społecznych

Wyzwania społeczne i demograficzne: podstawa do rewitalizacji

Skumulowane problemy społeczne i niekorzystne trendy demograficzne w sołectwie Łoniów jednoznacznie wskazują na konieczność podjęcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych.

Diagnoza, przeprowadzona na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, ujawniła, że najbardziej niekorzystna sytuacja społeczna występuje w 11 sołectwach: Gieraszwice, Królewice, Łoniów, Łoniów-Kolonia, Piaseczno, Przewłoka, Ruszcza-Kolonia, Suliszów, Świniary Nowe, Wólka Gieraszwowska i Zawidza.

W ramach diagnozy szczegółowo przeanalizowano szereg wskaźników, w tym:

- **trendy demograficzne:** wyludnienie, odsetek osób w wieku senioralnym, przedprodukcyjnym i produkcyjnym;
- **sytuacja społeczna:** liczba osób korzystających z pomocy społecznej (ogółem oraz z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej/ciężkiej choroby, bezradności opiekuńczo-wychowawczej, alkoholizmu);
- **wypłaty świadczeń socjalnych:** zasiłki stałe, okresowe i celowe z OPS w Łoniowie (w latach 2021-2023, przeliczone na 100 mieszkańców/sołectw);
- **wsparcie dla dzieci:** liczba dzieci objętych dożywianiem (przeliczona na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym);
- **rynek pracy:** liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sandomierzu (przeliczona na 100 mieszkańców);
- **bezpieczeństwo:** liczba przestępstw i wykroczeń (przeliczona na 100 mieszkańców sołectwa);
- **aktywność społeczna:** frekwencja wyborcza w obwodach oraz liczba stowarzyszeń/fundacji (przeliczona na 100 mieszkańców).

Tabela 3 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wg stanu na 31.12.2023r.

L.p.	Sołectwo	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Udział w ogólnej liczbie mieszkańców gminy (%)
1.	Łoniów	227	213	440	5,94 %

L.p.	Sołectwo Łoniów	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Udział %
1	Osoby w wieku przedprodukcyjnym	60	65	125	28,41
2	Osoby w wieku produkcyjnym	109	108	217	49,32
3	Osoby w wieku poprodukcyjnym	58	40	98	22,27

Źródło: opracowanie wystane na podstawie Diagnozy służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów

W Łoniowie, w porównaniu do 2019 roku, odnotowano **niewielki spadek liczby ludności o 5 osób**, co jest korzystnym wynikiem na tle innych sołectw.

Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy OPS w Łoniowie mieszkańców obszaru rewitalizacji są czynniki związane ze starzeniem się tj. niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 4 Liczba osób korzystających z wsparcia OPS w roku 2023 zamieszkująca obszar rewitalizacji

L.p.	Przyczyny korzystania z pomocy społecznej OPS	Kobiety	Mężczyźni	Razem
1	bezrobocie	0	1	1
2	ubóstwo	1	2	3
3	niepełnosprawność	5	7	12
4	długotrwałej lub ciężkiej choroby	5	3	8
5	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	0	3	3
6	alkoholi	0	2	2

Źródło: opracowanie wykonane na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów

Tabela 5 Liczba wypłaconych zasiłków stałych, celowych, okresowych w latach 2021-2023 na obszarze rewitalizacji

L.p.	Zasiłek – sołectwo Łoniów	2021	2022	2023
1	stały	3	3	4
2	okresowy	8	9	10
3	celowy	20	17	18

Źródło: opracowanie wykonane na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów

Tabela 6 Liczba dzieci i młodzieży do 14 roku życia korzystająca z dożywiania w latach 2021-2023 na obszarze rewitalizacji

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Sołectwo Łoniów	4	4	5
RAZEM gm. Łoniów	109	110	100

Źródło: opracowanie wykonane na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów

Tabela 7 Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w PUP w Sandomierzu zamieszkujących obszar rewitalizacji w latach 2021-2023

L.p.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2021r.			Stan na 31.12.2022 r.			Stan na 31.12.2023 r.		
		K	M	Razem	K	M	Razem	K	M	Razem
1.	Sołectwo Łoniów	5	7	12	10	8	18	7	7	14
2.	RAZEM gm. Łoniów	102	90	192	91	98	189	93	81	174

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Sandomierzu

Tabela 8 Liczba przestępstw i wykroczeń w popełnionych na obszarze rewitalizacji i w gminie Łoniów w latach 2021-2023

L.p.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Sołectwo Łoniów	11	17	12
2.	RAZEM gm. Łoniów	53	55	56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowej Komendy Policji w Sandomierzu

Tabela 9 Frekwencja wyborcza w Gminie Łoniów w wyborach samorządowych 2024 r., prezydenckich 2020 r. i parlamentarnych 2023 r.

I.p.	Sołectwo	Frekwencja w wyborach samorządowych 2024	Frekwencja w wyborach Parlamentarnych Sejm 2023	Frekwencja w wyborach Parlamentarnych Senat 2024	Frekwencja w wyborach Prezydenckich 2020 (I tura)	Frekwencja w wyborach Prezydenckich 2020 (II tura)	średnia frekwencja
1	Łoniów	62.17	67.40	67.40	61.28	63.28	64.31

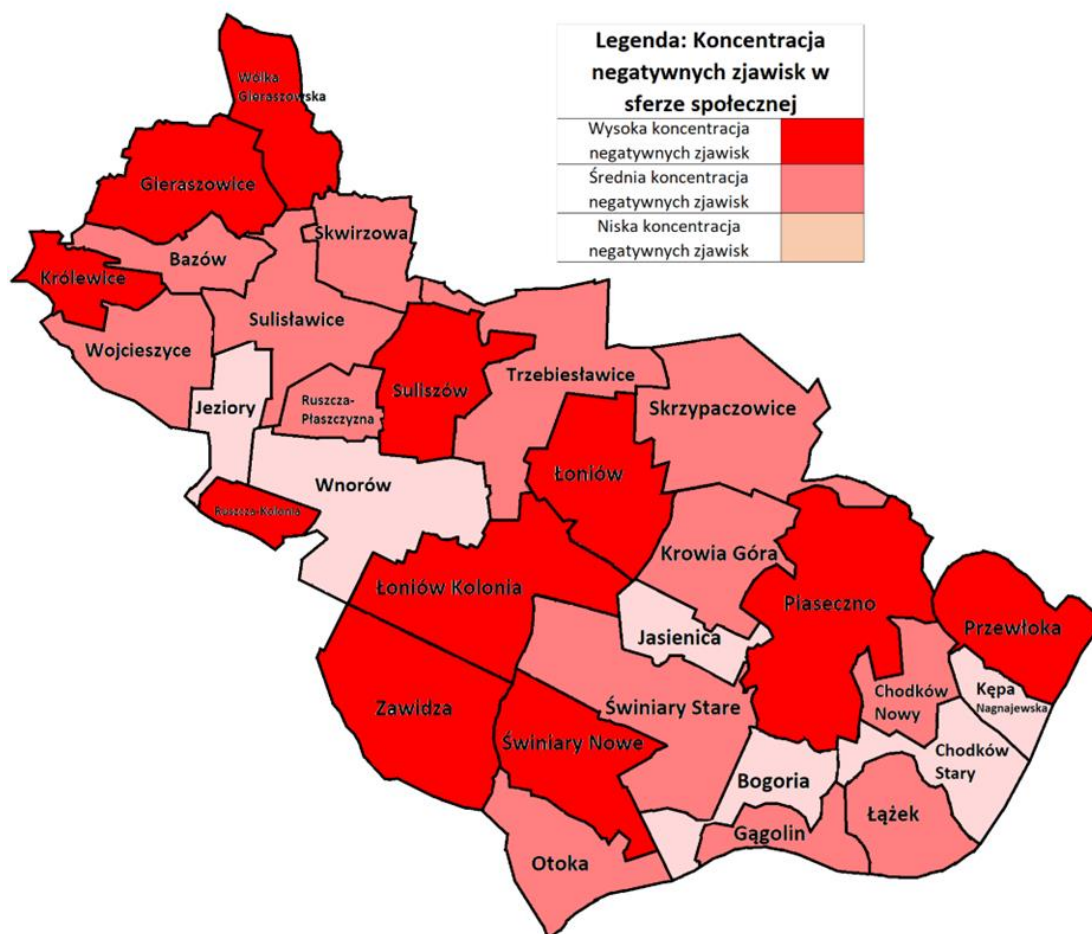
Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów

Tabela 10 Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy Łoniów na dzień 31.08.2024r.

L.p.	Wyszczególnienie	KGW	OSP	NGO	Razem	Liczba stowarzyszeń i fundacji na 100 mieszkańców
1.	Łoniów	1	1	6	8	1,82
2.	RAZEM gm. Łoniów	19	10	25	54	0,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów

Mapa 4 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej na terenie Gminy Łoniów w podziale sołectwa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów, str. 58

3.3. Diagnoza zjawisk gospodarczych

Lokalna przedsiębiorczość na obszarze rewitalizacji

Skuteczne planowanie działań rewitalizacyjnych wymaga **dogłębnego zrozumienia specyfiki lokalnej przedsiębiorczości** na danym obszarze.

Analiza wskaźnikowa, przeprowadzona w ramach diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, wykazała, że **najmniej korzystna sytuacja dotyczy sołectw Krowia Góra, Piaseczno i Suliszów**.

W diagnozie uwzględniono trzy kluczowe wskaźniki (dane z lat 2020-2023):

- **liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych** w rejestrze REGON na 100 mieszkańców,
- **liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw** w rejestrze REGON na 100 mieszkańców,
- **liczba wyrejestrowanych przedsiębiorstw** w rejestrze REGON na 100 mieszkańców.

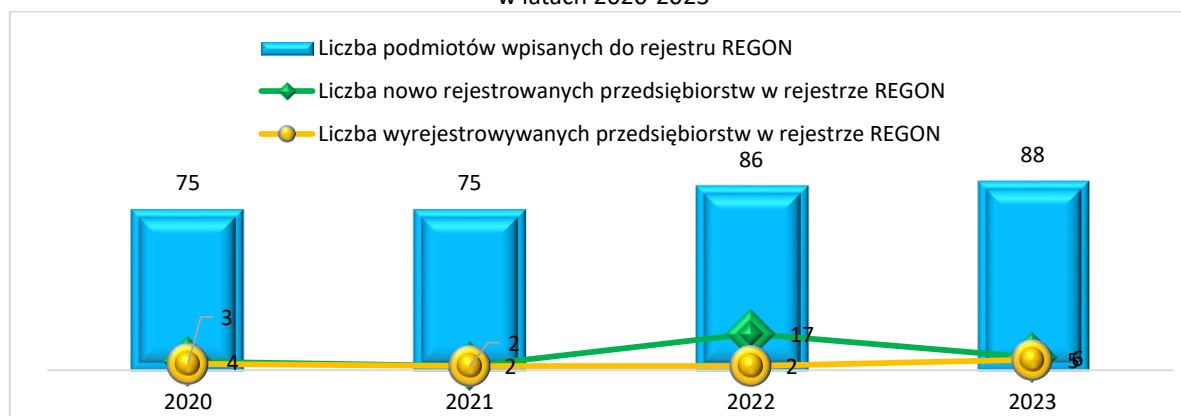
Kondycja lokalnych firm była również ważnym tematem podczas otwartych spotkań z mieszkańcami i została uwzględniona w badaniach ankietowych, co pozwoliło na **kompleksową ocenę sytuacji**.

Tabela 11 Ilość podmiotów wpisanych, nowo rejestrowanych ora wyrejestrowywanych na obszarze rewitalizacji w latach 2020-2023

I.p.	Obszar rewitalizacji sołectwo Łoniów	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON	75	75	86	88
2.	Liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON	4	2	17	6
3.	Liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON	3	2	2	5

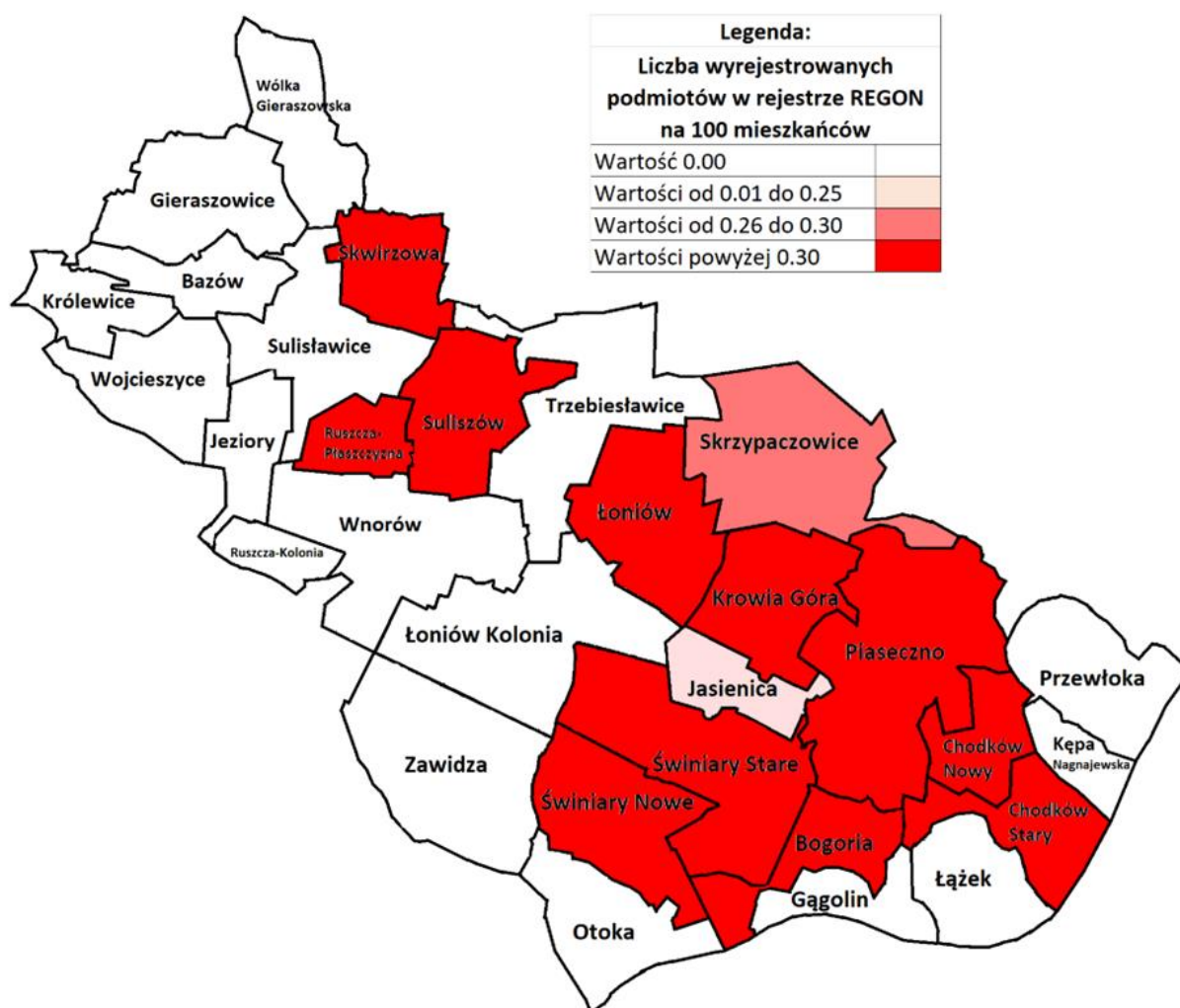
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów

Wykres 1 Ilość podmiotów wpisanych, nowo rejestrowanych oraz wyrejestrowywanych na obszarze rewitalizacji w latach 2020-2023

Źródło: opracowanie własne

Mapa 5 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej na terenie Gminy Łonów w podziale na sołectwa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łonów, str. 65

Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji to kluczowe zadanie, które może **znacząco poprawić wizerunek lokalnych przedsiębiorców** i **zbudować silne, partnerskie relacje** między biznesem a samorządem lokalnym.

Estetyka obszaru rewitalizacji: inwestycja w wizerunek i współpracę

Potrzeba poprawy estetyki, szczególnie w centralnej części Łonowa, była jednym z głównych spostrzeżeń uczestników spaceru badawczego. To kwestia, która łączy sferę gospodarczą z funkcjonalno-przestrzenną. Mieszkańcy wierzą, że uporządkowanie przestrzeni publicznej mogłoby **dodatkowo zachęcić do korzystania z oferty lokalnych przedsiębiorców** oraz **pozytywnie wpłynąć na wizerunek najbardziej reprezentatywnej części gminy**.

Centrum Łonowa: serce lokalnego biznesu i rewitalizacji

Co ważne, największa grupa mieszkańców (44 głosy), którzy wzięli udział w ankiecie, oceniła, że działania wspierające lokalną przedsiębiorczość powinny być realizowane właśnie w centrum miejscowości Łonów. Potwierdza to wyniki analizy wskaźnikowej przeprowadzonej na potrzeby

wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, jasno wskazując na **centralną rolę estetyki w odnowie Łoniowa**.

Włączenie lokalnych przedsiębiorców w proces rewitalizacji: niewykorzystany potencjał

Niskie zaangażowanie lokalnych przedsiębiorców w początkowe prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji nie oznacza, że biznesu nie da się skutecznie włączyć w rozwiązywanie złożonych problemów na obszarze rewitalizacji. Wręcz przeciwnie, drzemie w tym **niewykorzystany potencjał**.

Badanie ankietowe, w którym wzięło udział 12 przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji, pokazało, że ich główne obawy dotyczyły **infrastruktury drogowej, pieszej i rowerowej, bezpieczeństwa oraz potrzeby zwiększenia terenów rekreacyjnych**. Brak bezpośrednich propozycji działań na rzecz wspierania ich własnej działalności w kontekście rewitalizacji może wskazywać na kilka czynników:

- **poczucie stabilności:** możliwe, że przedsiębiorcy pozytywnie oceniają sytuację swoich firm,
- **brak wiedzy:** inną przyczyną może być niedostateczna znajomość istoty procesu rewitalizacji i potencjalnych form współpracy z administracją publiczną,
- **dominacja czynników ogólnokrajowych:** przedsiębiorcy częściej wskazywali na ogólnokrajowe przepisy, obciążenia podatkowe i ceny energii jako kluczowe dla ich działalności, a nie na lokalne uwarunkowania czy działania samorządu.

Budowanie relacji: od deficytu do współpracy

Obserwacje z procesu konsultacji społecznych GPR również potwierdzają istnienie **deficytu, ale i jednocześnie dużego potencjału do budowania stałych relacji i wymiany informacji** pomiędzy władzami gminy a lokalnym biznesem. Mimo zastosowania różnorodnych form informowania i prowadzenia konsultacji, udział przedsiębiorców był niewielki.

Jednakże jest pozytywna strona: **większość przedsiębiorców, którzy wypełnili ankietę, zadeklarowała chęć zaangażowania się we wdrażanie programu rewitalizacji**, a pięciu z nich udzieliło odpowiedzi jednoznacznie twierdzącej. Nikt nie odrzucił takiej możliwości. To pokazuje, że **pozytywne postrzeganie rewitalizacji przez przedsiębiorców jest ważnym zasobem**, na którym można opierać ich zaangażowanie w przedsięwzięcia rewitalizacyjne, np. w zakresie wspierania podmiotów ekonomii społecznej.

Wyzwania i potencjał: rynek pracy i społeczna odpowiedzialność biznesu

Istotnym problemem dla przedsiębiorców, także tych działających na obszarze rewitalizacji, jest **znalezienie i utrzymanie pracowników**, o których konkurują firmy z większych rynków pracy (głównie miasta powiatowe Sandomierz, Ostrowiec Św., Staszów), a także Tarnobrzeg.

W Łoniowie brakuje również **przejrzystego modelu współpracy** między instytucjami publicznymi a lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie aktywizacji zawodowej osób potrzebujących wsparcia i zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także w obszarze wspierania firm angażujących się w społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR). Mimo to, przedsiębiorcy z Łoniowa mają **ogromny potencjał we wspieraniu społeczności lokalnej**. W ostatnich latach aktywnie włączali się w działania na rzecz integracji mieszkańców, np. poprzez wspieranie wydarzeń organizowanych przez Gminę Łoniów. Fakt, że zdecydowana większość gminnych wydarzeń (Dni Łoniowa, Dożynki gminne itp.) odbywa się na terenie rewitalizacji, ma kluczowe znaczenie. Są to wydarzenia mocno osadzone w świadomości lokalnych przedsiębiorców, wokół których spontanicznie wytworzyły się relacje międzyludzkie. Stanowi to **cenny zasób w kontekście programowania przyszłych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**.

Przyszłość: wzmacnianie przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji

Wyzwaniem w procesie rewitalizacji Łoniowa jest **wzmacnianie różnorodności podmiotów gospodarczych oraz atrakcyjności sołectwa jako miejsca do prowadzenia biznesu**. Istnieje potrzeba tworzenia nowych przestrzeni wspierających aktywność gospodarczą, w tym dla osób rozpoczynających lub chcących rozpocząć własną działalność, a także **budowania sieci lokalnych przedsiębiorstw**. Należy również **rozszerzyć ofertę szkoleń, doradztwa i innych form stymulowania transferu wiedzy i kompetencji** skierowaną do lokalnego biznesu.

3.4 Diagnoza zjawisk środowiskowych

Aspekty środowiskowe w Diagnozie obszaru rewitalizacji

W Diagnozie obszaru rewitalizacji, w sferze środowiskowej, skupiono się na dwóch kluczowych wskaźnikach:

- **Ilości azbestu** pozostałego do unieszkodliwienia w przeliczeniu na mieszkańca w poszczególnych sołectwach (w kilogramach),
- **przekroczeniach standardów jakości powietrza** na terenie gminy.

Dodatkowo, analiza środowiskowa uwzględniła konieczność **ochrony cennych obszarów przyrodniczych** w granicach Gminy Łoniów oraz zbadano **występowanie terenów zagrożonych zalaniem, podtopieniami i/lub narażonych na suszę**.

Zanieczyszczenie powietrza: kluczowy problem środowiskowy

Przekroczenia norm emisji zanieczyszczeń zaobserwowano na całym obszarze rewitalizacji, ze **szczególnie wysoką koncentracją budynków generujących niską emisję** w sołectwie Łoniów.

Ze względu na brak możliwości analizy wskaźnika jakości powietrza dla poszczególnych jednostek analitycznych, przeprowadzono ogólną analizę dla całej gminy. Opierała się ona na raporcie „Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim”, który dzieli województwo na dwie strefy badawcze: miasto Kielce (PL 2601) oraz **strefę świętokrzyską (PL 2602), w której znajduje się Gmina Łoniów**.

Wyniki Oceny Jakości Powietrza

Roczna ocena jakości powietrza, przeprowadzona na podstawie danych za 2023 rok, jasno wskazała **strefy w województwie świętokrzyskim, gdzie niezbędne są działania naprawcze** w celu przywrócenia obowiązujących norm jakości powietrza. Strefy, w których odnotowano przekroczenia dla zanieczyszczeń z określonymi poziomami docelowymi, to:

- **Benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 (rok)** – problem występujący zarówno w mieście Kielce, jak i w strefie świętokrzyskiej.

W obu strefach **przekroczono również poziom celu długoterminowego ozonu**.

Walka z Niską Emisją: wyzwania mimo dostępnych programów

Mimo **bogatej oferty programów dotacyjnych**, tempo wymiany źródeł ciepła niezgodnych z normami środowiskowymi w budynkach **nie jest zadowalające**. Władze Gminy Łoniów od lat podejmują liczne działania mające na celu likwidację tzw. **niskiej emisji**, czyli emisji pyłów i gazów do wysokości 40 metrów. Emisja ta pochodzi głównie z nieefektywnego spalania węgla w przestarzałych domowych piecach grzewczych lub lokalnych kotłowniach węglowych. Według danych Europejskiej Agencji

Środowiska, w 2020 roku aż **69% emisji pyłów PM_{2,5} w Polsce pochodziło z zabudowy mieszkaniowej, handlowej oraz budynków użyteczności publicznej**. Właściciele nieruchomości mogą korzystać z krajowych programów dofinansowania wymiany "kopciuchów". Od 2018 roku mieszkańcy Gminy Łonów mogą również ubiegać się o środki z rządowego programu „Czyste Powietrze”, który wspiera wymianę starych źródeł ciepła na nowoczesne oraz termomodernizację budynków.

Wyzwania we wdrażaniu programów antysmogowych

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że pomimo rozbudowanej oferty publicznych instytucji, **tempo termomodernizacji budynków mieszkalnych zasilanych paliwami stałymi nie odpowiada zidentyfikowanym potrzebom** i nie wykorzystuje w pełni potencjału inwestycji zwiększających efektywność energetyczną. Kluczowym wyzwaniem jest niewystarczająca ilość środków oraz konieczność wniesienia wkładu własnego przez mieszkańców. Wnioski te opierają się na opiniach i postulatach uczestników spaceru badawczego, przeprowadzonego w ramach pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji.

Innym problem jest azbest pozostający do utylizacji:

Tabela 12 Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w kg na obszarze rewitalizacji w przeliczeniu na 1 mieszkańca na 30.09.2024r.

L.p.	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba ton azbestu pozostająca do utylizacji	Liczba ton na 1 mieszkańca
1.	Sołectwo Łonów	19,67	0.04
2.	Razem gm. Łonów	443,30	0.06

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łonowie

Ochrona środowiska i klimatu: szansa dla rewitalizacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne to doskonała okazja, by wypracować **nowe standardy w zakresie poszanowania walorów środowiskowych i ochrony klimatu** przy realizacji gminnych polityk i inwestycji. Dzięki nim możemy zadbać o przyszłość naszej planety, jednocześnie poprawiając jakość życia mieszkańców.

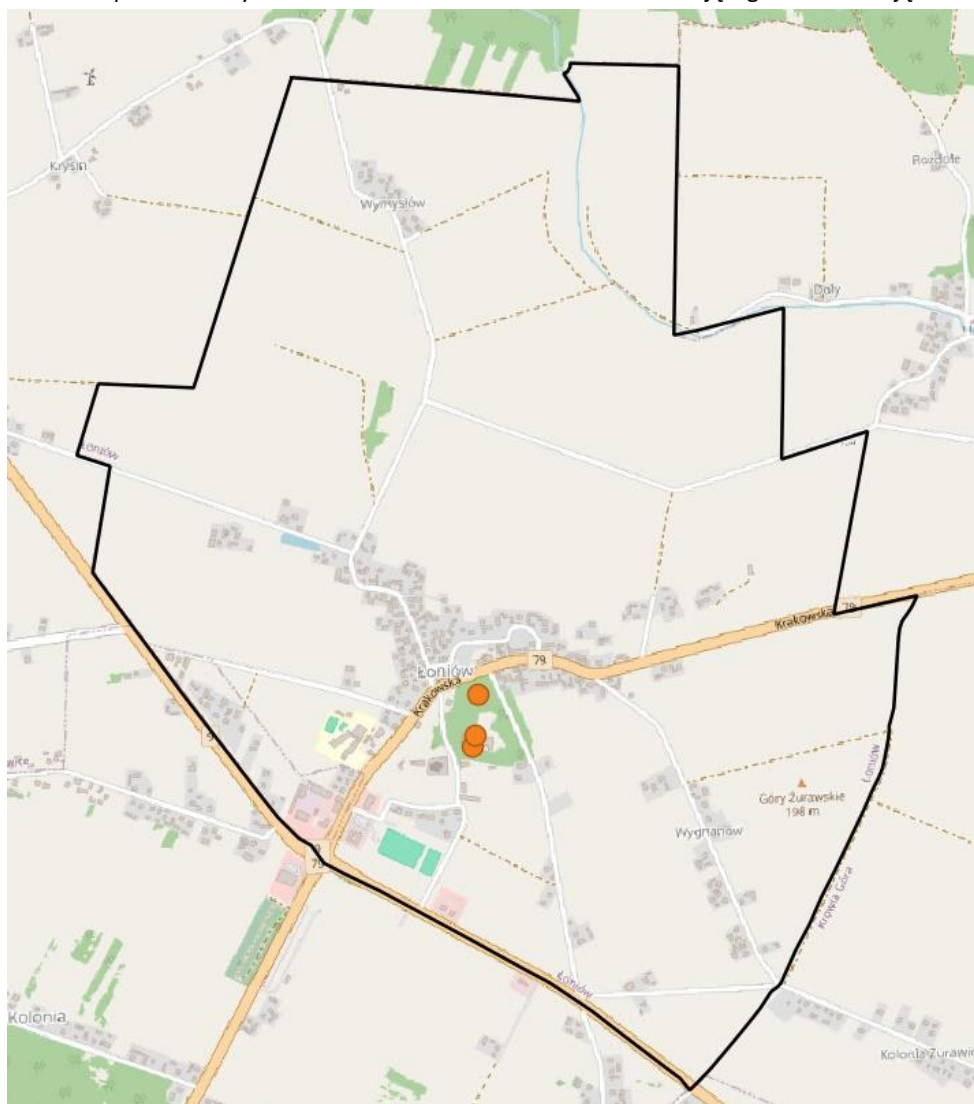
Walory przyrodnicze Gminy Łonów

Gmina Łonów może poszczycić się bogactwem form ochrony przyrody, które podkreślają jej unikalne walory. Należą do nich:

- Jeleniowsko-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Żywnów,
- Obszar Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły,
- 5 pomników przyrody,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dębina nad Zimną Wodą.

Co więcej, **trzy z tych pomników przyrody znajdują się bezpośrednio na obszarze rewitalizacji**, co dodatkowo uwypukla potrzebę zrównoważonego podejścia do wszelkich działań.

Mapa 6 Obszary chronione na terenie sołectwa Łoniów objętego rewitalizacją

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Łoniów: obszary zagrożone powodzią i suszą

Analiza map dostępnych na **Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie** wykazała, że na terenie Gminy Łoniów występują **obszary szczególnego zagrożenia powodzią**. Dotyczy to zarówno terenów o **średnim (1%)**, jak i **wysokim (10%)** prawdopodobieństwie wystąpienia **powodzi**. Zagrożenie powodziowe obejmuje sołectwa: **Przewłoka, Kępa Nagnajewska, Chodków Nowy, Chodków Stary, Łązek, Piaseczno, Bogoria, Gągolin, Otoka, Świniary Nowe, Świniary Stare, Jasienica, Krowia Góra, Zawidza, Skrzypaczowice**.

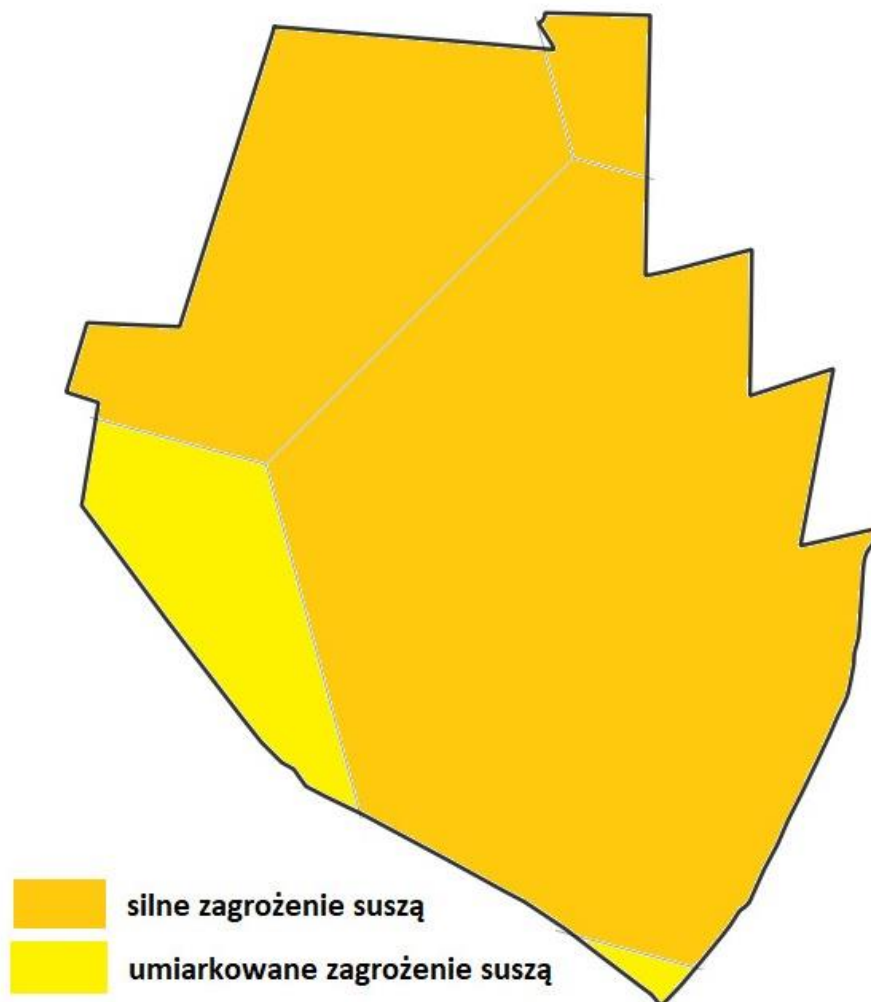
Wyzwania związane z suszą w gm. Łoniów

Mapy dostępne na stronie internetowej: <https://wody.isok.gov.pl> wskazują, że obszar Gminy Łoniów charakteryzuje się zróżnicowanym zagrożeniem suszą:

- **susza rolnicza:** występuje zarówno **silne i ekstremalne zagrożenie**, jak i **słabe oraz umiarkowane**,
- **susza hydrologiczna:** na terenie gminy odnotowano **umiarkowane i silne zagrożenie**,
- **susza hydrogeologiczna:** poziom zagrożenia jest **słaby i umiarkowany**.

Zgodnie z klasyfikacją łączonego zagrożenia suszą, w Gminie Łoniów występują obszary o **słabym (niewielki obszar), umiarkowanym, jak i silnym zagrożeniu suszą**. Te dane podkreślają złożoność wyzwań środowiskowych, przed którymi stoi gmina.

Mapa 7 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych dla sołectwa Łoniów objętego rewitalizacją

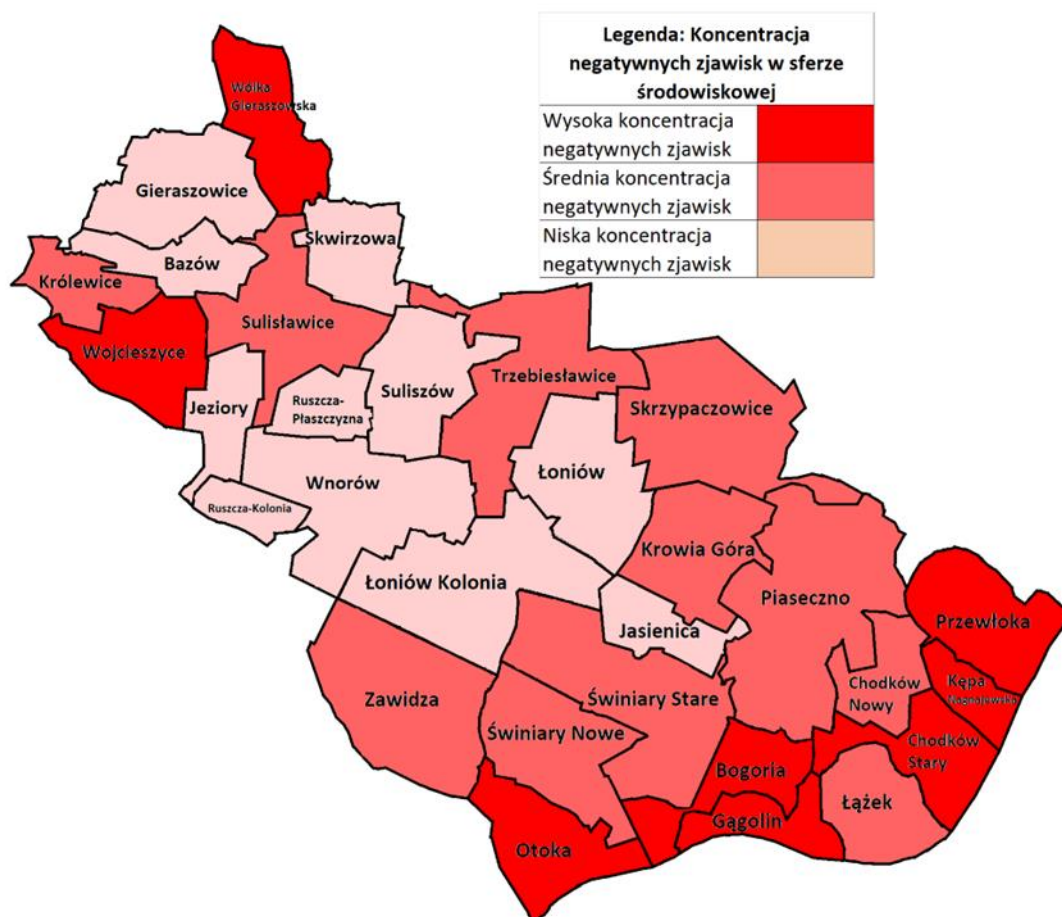

Źródło: opracowanie własne przy użyciu programu QGIS

Podsumowanie problemów w sferze środowiskowej

Bardzo wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej stwierdzono w szczególności w sołectwach Bogoria, Chodków Stary, Gągolin, Kępa Nagnajewska, Otoka, Przewłoka, Wojcieszyce, Wólka Gierszowska.

Mapa 8 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej na terenie Gminy Łoniów w podziale na sołectwa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów, str. 78

3.5. Diagnoza zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych

Bariery przestrzenne: kluczowe wyzwanie integracji obszaru rewitalizacji

Bariery te stanowią główne wyzwanie w integracji różnych części obszaru rewitalizacji. Chociaż negatywne zjawiska funkcjonalno-przestrzenne występują w całej gminie, szczególnie duże problemy zdiagnozowano w sołectwach: Bazów, Chodków Nowy, Gągolin, Jezioro, Kępa Nagajewska, Krowia Góra, Królewice, Otoka, Piaseczno, Przewłoka, Ruszcza-Kolonia, Ruszcza-Płaszczyna, Skrzypaczowice, Skwirzowa, Suliszów, Wojcieszycze i Zawidza.

Analiza sfery funkcjonalno-przestrzennej

Analizując sferę funkcjonalno-przestrzenną, wzięto pod uwagę szereg kluczowych aspektów:

- **dostępność infrastruktury społecznej i rekreacyjnej** (np. boiska, place zabaw, ogólnodostępne siłownie zewnętrzne),
- **dostęp do infrastruktury kulturalnej,**
- **dostęp do podstawowych usług** związanych z zaopatrzeniem w wodę i oczyszczaniem ścieków,
- **dostęp do infrastruktury zdrowotnej, szkolnej oraz opieki nad dziećmi do lat 3,**
- **dostępność i jakość infrastruktury komunikacyjnej,**

- **stan i zachowanie obiektów zabytkowych.**

Dostępność infrastruktury na obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji mieszkańcy mają dostęp do infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej. W sołectwie Łoniów znajduje się m.in. Urząd Gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, szkoła podstawowa oraz przedszkole. Należy jednak zaznaczyć, że **w gminie brakuje żłobka**, który oferowałby opiekę nad dziećmi do lat 3.

Zdjęcie 2 Budynek Urzędu Gminy w Łoniowie

Źródło: Urząd Gminy w Łoniowie

Na terenie rewitalizacji znajdują się również boisko typu „Orlik”, boisko trawiaste, plac zabaw oraz kort tenisowy.

Zdjęcie 3 Boiska na terenie obszaru rewitalizacji

Źródło: Urząd Gminy w Łoniowie

Tabela 13 Dostęp do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na terenie Gminy Łonów

L.p.	Sołectwo	Boisko trawiaste	Boisko typu "Orlik"	Siłownia zewnętrzna	Korty tenisowe	Plac zabaw	Miejsce rekreacji altana/ miejsce na ognisko
1.	Łonów	tak	tak	nie	tak	tak	tak

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łonów

Dziedzictwo kulturowe na obszarze rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w Gminie Łonów jest bogaty w **zabytki**, włączone zarówno do **Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego**, jak i do **Gminnej Ewidencji Zabytków**. Dominującą część dziedzictwa architektonicznego stanowią obiekty o funkcji sakralnej i pałacowej.

Zdjęcie 4 Zespół Pałacowy w Łonowie

Źródło: Urząd Gminy Łonów

Zdjęcie 5 Kościół pw. Św. Marka w Łonowie

Źródło: Urząd Gminy Łonów

Warto podkreślić, że dla Gminy Łoniów opracowano również „**Plan Ochrony Zabytków Na Wypadek Konfliktu Zbrojnego i Sytuacji Kryzysowych**”, który zapewnia zabezpieczenie tego cennego dziedzictwa w nagłych wypadkach.

Na obszarze rewitalizacji – w sołectwie Łoniów - zlokalizowane są następujące zabytki:

Tabela 14 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji – miejscowość Łoniów

L.p.	rejestr	numer	Przedmiot ochrony	miejscowość
1.	A	696	kościół par. pw. św. Mikołaja, XV, XVIII-XIX,	Łoniów
2.	A	697	cmentarz parafialny	Łoniów
3.	A	698	zespół pałacowy 2 poł. XIX - pałac - park	Łoniów

Źródło: Rejestr Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego

Tabela 15 Zabytki budownictwa i architektury wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków zlokalizowane na obszarze rewitalizacji – miejscowość Łoniów

Lp.	Miejscowość	Obiekt zabytkowy	Datowanie
1	Łoniów	Kapliczka św. Jana Nepomucena	1845 r.
2	Łoniów	Cmentarz parafialny	pocz. XIX w. 1837r.
3	Łoniów	Figura przydrożna	1931 r.
4	Łoniów	Kościół par. p.w. św. Mikołaja	XV w. / 1759
5	Łoniów	Pałac	1880 – 1885 r.
6	Łoniów	Park	1912 r.
7	Łoniów	Plebania	1860 r.
8	Łoniów	Były Budynek Urzędu Gminy	1880 r.

Źródło: Program Opieki nad Zabytkami Gminy Łoniów na lata 2021-2024”

Gmina posiada **wykaz stanowisk archeologicznych** ujętych w gminnej ewidencji zabytków, co świadczy o lokalnym zaangażowaniu w ochronę dziedzictwa. Na samym obszarze rewitalizacji zlokalizowano **jedno z tych stanowisk**. Należy podkreślić, że na chwilę obecną **żadne stanowiska archeologiczne** na terenie gminy, w tym w obszarze rewitalizacji, **nie są wpisane do rejestru zabytków** województwa świętokrzyskiego.

Tabela 16 Stanowiska archeologiczne wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków zlokalizowane na obszarze rewitalizacji miejscowość Łoniów

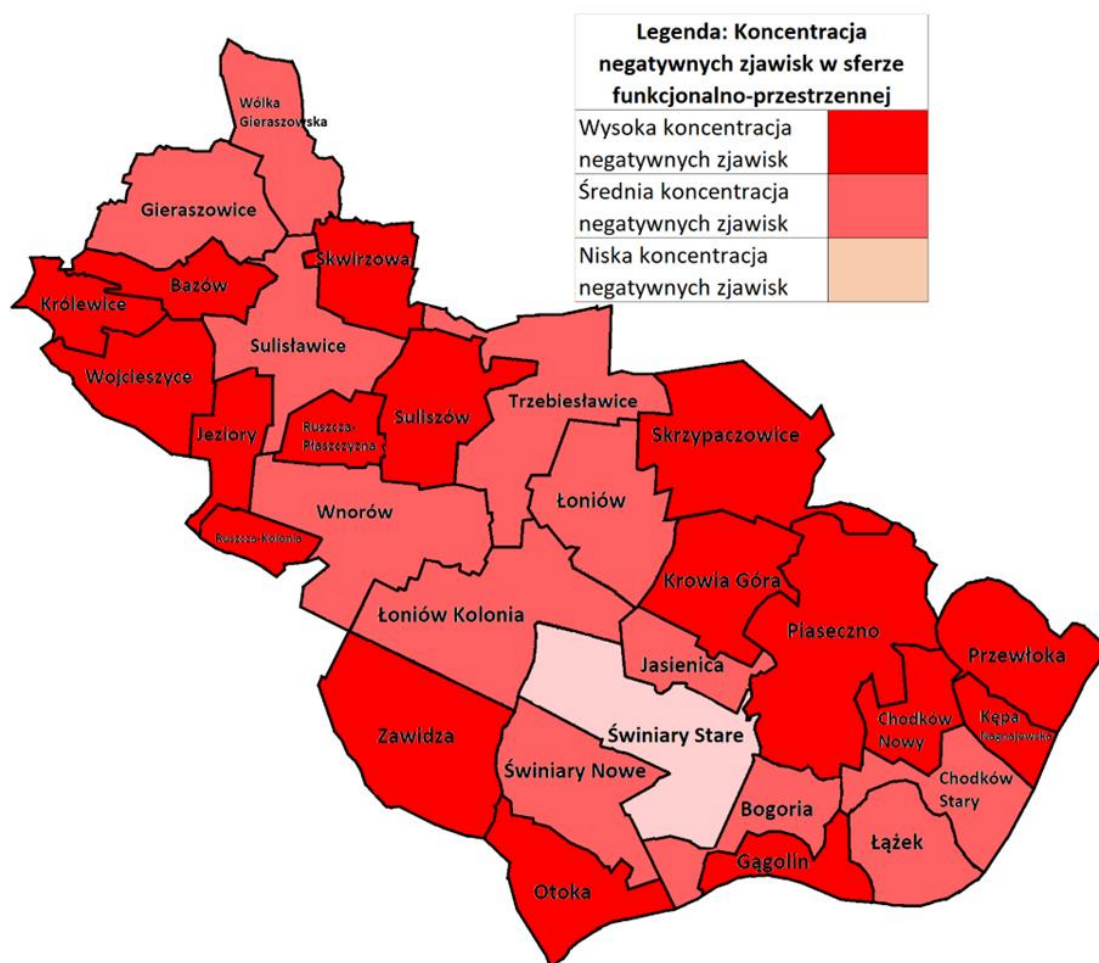
Lp.	Miejscowość	Funkcja obiektu	Chronologia	nr obszaru AZP	Numer stanowiska w miejscowościach	Numer stanowiska na obszarze
1	Łoniów	śląd osadnictwa	-	92-71	12	153
		śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze ?			
		osada	wczesne średniowiecze			

Źródło: Program Opieki nad Zabytkami Gminy Łoniów na lata 2021-2024

Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i gazowej

Obszar rewitalizacji jest w 100% zwodociągowany i skanalizowany. Sołectwo Łoniów ma częściowy dostęp do inf. gazowej.

Mapa 9 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej na terenie Gminy Łoniów w podziale sołectwa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Łoniów str. 113

Sfera techniczna

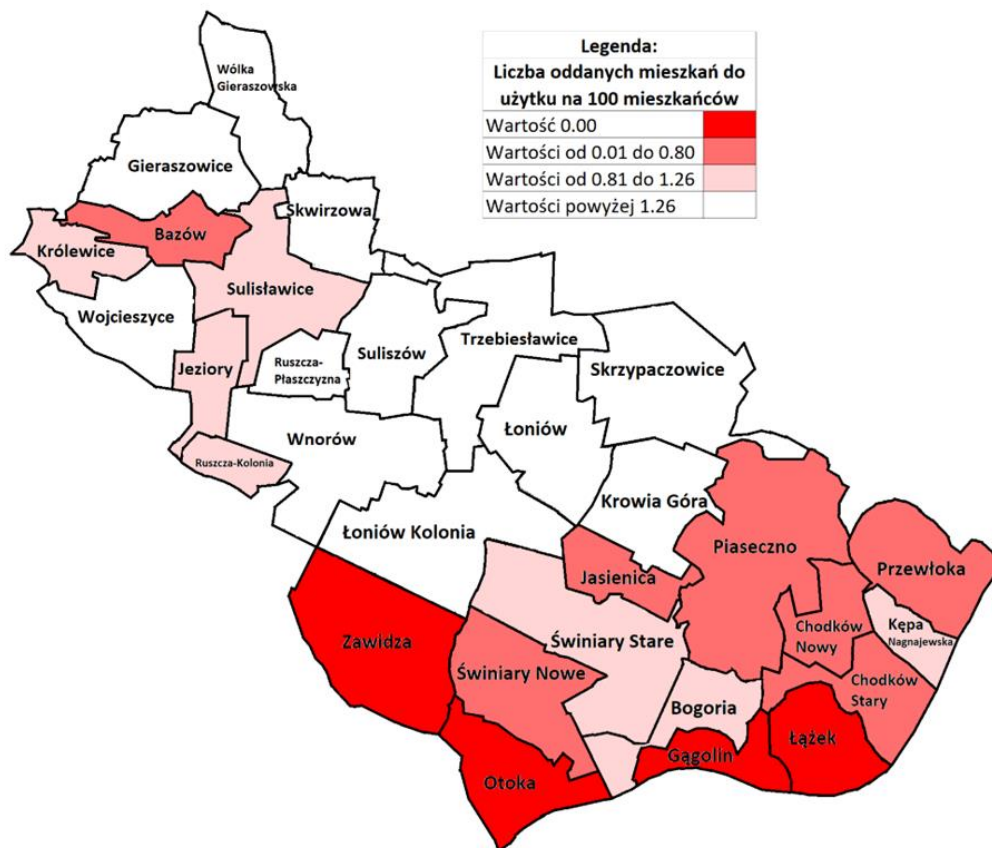
Analiza sfery technicznej w Gminie Łoniów skupiła się na trzech kluczowych wskaźnikach, rozpatrywanych dla każdego sołectwa. Zbadano **liczbę nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania** (na 100 mieszkańców), oceniono **stan budynków użyteczności publicznej** pod kątem energooszczędności i ochrony środowiska, a także przeanalizowano **wskaźnik złożonych deklaracji do CEEB** (na 100 mieszkańców).

Tabela 17 Budynki mieszkalne oddane do użytkowania w latach 2031-2023 na terenie gminy Łoniów

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	Razem	Budynki mieszkalne oddane do użytku na 100 mieszkańców
Sołectwo Łoniów	1	2	3	6	1,36
Gmina Łoniów	37	39	17	93	1,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie dane Urząd Gminy Łoniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie dane Urząd Gminy Łonów

się do **negatywnego wizerunku sołectwa**. Kluczowa jest tu realizacja długofalowych projektów wspierających rodziny w różnym wieku, szczególnie te najbardziej potrzebujące.

Ważnym wyzwaniem jest **niedostateczna oferta wsparcia dla rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami**. Istnieje pilna potrzeba **rozszerzenia programu opieki wytchnieniowej** i zapewnienia odpowiedniej bazy lokalowej.

Problemy bezradności i ryzyko wykluczenia społecznego dotyczą całe rodziny, potęgowane przez dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze. Skutkuje to m.in. **rosnącą liczbą dzieci i młodzieży z orzeczeniami o potrzebie specjalnego kształcenia** oraz **narastającymi problemami wychowawczymi**. Niezbędne są projekty ukierunkowane na **włączenie społeczne, wsparcie rodzin i kształtowanie umiejętności wychowawczych rodziców**.

Konieczne jest również **wzmocnienie instytucji odpowiedzialnych za edukację, kulturę i pomoc społeczną**, takich jak Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminna Biblioteka Publiczna. Potrzebują one **dofinansowania**, aby móc rozwijać ofertę czasu wolnego dla młodzieży i realizować przedsięwzięcia odpowiadające na potrzeby całych rodzin.

Sfera społeczna: potrzeba integracji i dostępności

Kluczowym wyzwaniem w sferze społecznej jest **wzmocnienie integracji sąsiedzkiej i rozwój inicjatyw lokalnych**. Obecnie brakuje ogólnodostępnych **miejsc spotkań i integracji**, co wymaga pilnego stworzenia **dostępnych i wielofunkcyjnych przestrzeni**, otwartych na potrzeby nieformalnych grup, mieszkańców i organizacji pozarządowych.

W obliczu starzejącego się społeczeństwa, narasta potrzeba **inwestycji infrastrukturalnych poprawiających dostępność architektoniczną obiektów i przestrzeni publicznych**, a także **działań wspierających dostępność cyfrową i informacyjno-komunikacyjną dla seniorów**. Niezbędne jest również **rozszerzenie oferty wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz ich rodzin i opiekunów**.

Istnieje szerokie pole do **poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców**. Wymaga to kompleksowych przedsięwzięć infrastrukturalnych, społecznych i zarządczych, które zwiększą komfort przebywania i poruszania się po obszarze, a także pozytywnie wpłyną na jego postrzeganie. Ważną potrzebą jest także **uporządkowanie harmonogramu imprez kulturalnych, sportowych i edukacyjnych** w miejscowości.

Sfera gospodarcza: rozwój lokalnego biznesu

Głównym problemem gospodarczym jest **brak stałych mechanizmów współpracy między samorządem a lokalnymi przedsiębiorcami** oraz **niewystarczający system wsparcia dla osób planujących podjęcie działalności gospodarczej**. Konieczna jest **koordynacja działań**, stworzenie **oferty wspierającej lokalnych przedsiębiorców** (w tym miejsc spotkań i nawiązywania relacji), a także **poprawa dostępności obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami**.

Sfera środowiskowa: walka z niską emisją

Wyzwania środowiskowe koncentrują się na **przekroczeniach norm emisji zanieczyszczeń** na całym obszarze. Pomimo dostępnych programów dotacyjnych, **tempo wymiany źródeł ciepła jest niewystarczające**. Pilna jest potrzeba **zwiększenia skali działań w walce z niską emisją** oraz **skuteczniejszego zachęcania mieszkańców do inwestowania w ekologiczne rozwiązania grzewcze**.

Dziedzictwo przyrodnicze

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji dostrzegają w **cennych przyrodniczo obszarach** szczególny atut, który powinien być uwzględniony w procesie rewitalizacji.

Estetyka i przestrzeń publiczna

Obszar rewitalizacji wymaga poprawy **estetyki przestrzeni publicznych**, jednak z zachowaniem ich **naturalnych walorów**. Takie podejście pozwoli na realizację kompleksowych działań infrastrukturalnych, społecznych i edukacyjnych, które pozytywnie wpłyną na klimat i zwiększą świadomość ekologiczną mieszkańców.

Wyzwania przestrzenno-funkcjonalne

Główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej obejmują:

- **bariery przestrzenne**: głównie zły stan infrastruktury drogowej, utrudniający integrację różnych części obszaru rewitalizacji,
- **ograniczony dostęp** do atrakcyjnych terenów rekreacji i zieleni,
- **bariery architektoniczne** w dostępie do obiektów użyteczności publicznej i lokali usługowych,
- **niezadowalający stan infrastruktury pieszej i rowerowej**.

Potrzeby funkcjonalno-przestrzenne

W sferze funkcjonalno-przestrzennej obszaru rewitalizacji kluczowe jest:

- **poprawa dostępności** obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- **wdrażanie rozwiązań wspierających zrównoważoną mobilność** oraz inwestycje w **błękitno-zieloną infrastrukturę** i rozwiązania oparte na przyrodzie (nature-based solutions),
- **wykorzystanie zmodernizowanej i nowej infrastruktury** do wspierania integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu i tworzenia atrakcyjnej oferty czasu wolnego dla mieszkańców.

Zdjęcie 6 Łoniów – centrum miejscowości

Źródło: Urząd Gminy Łoniów

Sfera techniczna: infrastruktura i mieszkalnictwo

W sferze technicznej problemem jest **niezadowalający stan obiektów użyteczności publicznej**, takich jak remiza OSP/światlica wiejska czy budynek Szkoły Podstawowej. Oprócz poprawy dostępności infrastruktury usługowej i stanu budynków mieszkalnych, istnieje również potrzeba **rozszerzenia oferty mieszkaniowej o segment mieszkań wspomaganych**. Ze względu na zły stan dróg i infrastruktury pieszo-rowerowej, niezbędne są również inwestycje uwzględniające **bezpieczeństwo i potrzeby wszystkich użytkowników ruchu drogowego**.

Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji dysponuje szeregiem atutów, które mogą stać się siłą napędową dla jego odnowy:

- **Zaangażowanie społeczności:** Mieszkańcy obszaru rewitalizacji są silnie związani ze swoim otoczeniem i aktywnie uczestniczą w lokalnych działaniach, często w formie nieformalnych inicjatyw. Wielu z nich wyraża gotowość do włączenia się we wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji, co stanowi solidny fundament dla wszelkich przedsięwzięć.
- **Wysoki potencjał turystyczny:** Gmina Łonów położona zaledwie 20 km od Sandomierza, z jej bogactwem walorów środowiskowych i kulturowych, oferuje doskonałe warunki do rozwoju turystyki, w szczególności agroturystyki, idealnej dla obszarów chronionych. **Pałac Hrabów Moszyńskich**, wzniesiony w 1885 roku i otoczony malowniczym parkiem z 1912 roku, jest największą atrakcją Łonowa. Obecnie, jako centrum konferencyjno-hotelowe z restauracją, zachowuje swoją wyjątkową atmosferę, co sprzyja przyciąganiu turystów.

Zdjęcie 7 Pałac Moszyńskich w Łonowie

Źródło: Urząd Gminy Łonów

- **Tereny zielone i nowe przestrzenie publiczne:** Silne przywiązanie mieszkańców do terenów zielonych oraz ich świadomość znaczenia ochrony przyrody i klimatu stwarzają wyjątkowy

potencjał. Można go wykorzystać do angażowania społeczności w tworzenie nowych, atrakcyjnych miejsc sąsiedzkiej aktywności oraz otwartych przestrzeni publicznych, które wzmocnią lokalną tożsamość.

- **Aktywność lokalnych przedsiębiorców:** Przedsiębiorcy z Łoniowa od lat aktywnie wspierają lokalną społeczność, na przykład poprzez pomoc w organizacji wydarzeń kulturalnych. Ich obywatelska wrażliwość i dostrzeganie korzyści z zaangażowania w ważne dla mieszkańców inicjatywy stanowią cenny zasób dla procesu rewitalizacji.
- **Doświadczone instytucje i kompleksowe podejście:** Lokalne instytucje odpowiedzialne za opiekę społeczną, kulturę, sport, edukację, ofertę dla seniorów, ochronę środowiska i klimatu, a także transport i inwestycje, posiadają doświadczenie w realizacji innowacyjnych projektów. Ich zdolność do przełamywania sektorowego podejścia do usług publicznych otwiera drogę do zintegrowanych przedsięwzięć, które efektywnie rozwiążą skomplikowane problemy społeczne.

Zintegrowane wyzwania i synergie rozwojowe

Jak wynika z przedstawionej analizy, problemy, potrzeby i potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji są ze sobą ściśle powiązane. Deficyty i szanse dotyczą zarówno mieszkańców, rodzin, przedsiębiorców, jak i instytucji, które na co dzień funkcjonują w tej samej przestrzeni.

Wzajemne powiązania sfer

- **Społeczność i infrastruktura:** Rodziny z dziećmi, młodzież, seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami korzystają z tej samej infrastruktury – budynków użyteczności publicznej, mieszkań, parków, skwerów, dróg, ścieżek i chodników. Wielu z nich to jednocześnie klienci lokalnych przedsiębiorców.

Zdjęcie 8 Sołectwo Łoniów – widok na szkołę, kościół i krajobraz miejscowości

Źródło: Urząd Gminy Łoniów

- **Przestrzeń i środowisko:** Standardy infrastrukturalne i sposób projektowania przestrzeni bezpośrednio wpływają na środowisko. Przykłady to wybór źródeł ciepła w budynkach czy wdrażanie rozwiązań opartych na naturze (np. zielono-niebieska infrastruktura).

Droga do rozwiązania problemów

Poprawa zagospodarowania przestrzeni na obszarze rewitalizacji to klucz do rozwiązywania problemów społecznych. Przykładowo, wzmacnianiu **integracji sąsiedzkiej** i budowaniu **kapitału społecznego** mogą służyć przedsięwzięcia związane z doposażeniem Gminnej Biblioteki oraz działania planowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Kluczowe jest przy tym **włączenie lokalnego biznesu** w projektowanie i realizację tych inicjatyw, co zapewni ich trwałość i efektywność.

Zdjęcie 9 Centrum Łoniowa – Urząd Gminy/Gminny Ośrodek Kultury (w tle zabytkowy Kościół pw. Św. Mikołaja Biskupa)

Źródło: Urząd Gminy Łoniów

4.1 Wizja obszaru po zrealizowaniu rewitalizacji

Na podstawie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji, uwzględniającej jego **lokalne potencjały** oraz **skalę i charakter potrzeb**, zdefiniowano **wizję sołectwa Łonów na rok 2030** po zakończeniu rewitalizacji:

Łonów w 2030 roku to atrakcyjne, aktywne, bezpieczne i przyjazne miejsce dla wszystkich – mieszkańców, inwestorów i turystów. Dzięki rewitalizacji Łonów oferuje wysoką jakość życia, zapewniając dostęp do nowoczesnej infrastruktury. To obszar, gdzie kultura tętni życiem, przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu. Z dbałością o środowisko naturalne, Łonów stwarza doskonałe warunki do życia i pracy dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Rewitalizacja łoniowa: kompleksowe działania dla optymalnego rozwoju

Wyznaczony obszar zostanie poddany kompleksowej i skoordynowanej rewitalizacji. Dzięki realizacji zaplanowanych przedsięwzięć, które wpisują się w określone cele, osiągniemy zamierzone efekty. Wizja ta ma charakter **optymalny** i opiera się na **racjonalnych przesłankach**, co gwarantuje jej realność.

Zdjęcie 10 Łonów – panorama miejscowości (na pierwszym planie obiekt edukacyjny)

Źródło: Urząd Gminy Łonów

4.2 Cele i kierunki działań

Dążenie do zrealizowania przyjętej wizji rewitalizacji opiera się na **spójnym systemie planowania strategicznego**. Opracowane cele strategiczne, uzupełnione o przypisane im kierunki działań, a następnie szczegółowy katalog przedsięwzięć rewitalizacyjnych, stanowią drogę do urzeczywistnienia zakładanych zmian. Poniżej przedstawiamy logiczną strukturę tych kluczowych elementów.

Cel główny rewitalizacji

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji poprzez zintegrowaną odnowę społeczną, gospodarczą i przestrzenną, z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Cele strategiczne:

1. **Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.**
2. **Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji.**
3. **Przyjazna i atrakcyjna przestrzeń publiczna sprzyjająca integracji społecznej.**
4. **Sprawne kadry na rzecz rewitalizacji i rozwoju obszaru rewitalizacji.**

Kierunki działań przyporządkowane do czterech celów szczegółowych GPR

Cel 1: Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki Działania:

- **1.1 Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu:** Skuteczne programy wsparcia i integracji.
- **1.2 Harmonijny rozwój rodzin:** Działania wzmacniające rodziny i ich funkcjonowanie.
- **1.3 Rozwój oferty dla seniorów:** Kontynuacja i poszerzanie wsparcia dla najstarszych mieszkańców.

- **1.4 Inwestowanie w dzieci i młodzież:** Programy edukacyjne i rozwojowe dla najmłodszych.
- **1.5 Integracja mieszkańców:** Tworzenie warunków do budowania wspólnoty lokalnej.

Cel 2: Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji

Kierunki Działań:

- **2.1 Rozwój turystyki i przemysłu czasu wolnego:** Wykorzystanie potencjału turystycznego regionu.
- **2.2 Nowa infrastruktura dla integracji i usług publicznych:** Budowa i modernizacja miejsc spotkań i świadczenia usług.
- **2.3 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości:** Tworzenie sprzyjającego środowiska dla biznesu.

Cel 3: Przyjazna i atrakcyjna przestrzeń publiczna sprzyjająca integracji społecznej

Kierunki Działań:

- **3.1 Zrównoważone, przyjazne i bezpieczne miejsca:** Tworzenie przestrzeni odpowiadających na potrzeby mieszkańców.
- **3.2 Rozwój zrównoważonej mobilności:** Promowanie ekologicznych form transportu.
- **3.3 Termomodernizacja i energomodernizacja:** Zwiększanie efektywności energetycznej budynków.
- **3.4 Ochrona dziedzictwa kulturowego:** Dbłość o zabytki i ich otoczenie.
- **3.5 Poprawa dostępności obiektów i usług:** Eliminowanie barier dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cel 4: Sprawne kadry na rzecz rewitalizacji i rozwoju obszaru rewitalizacji

Kierunki Działań:

- **4.1 Aktywny i uczący się Zespół ds. rewitalizacji:** Budowanie zaangażowanego i efektywnego zespołu.
- **4.2 Współpracujący Komitet ds. rewitalizacji:** Promowanie synergii i kreatywnego podejścia.

4.3 Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Lista Kluczowych Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji, GPR zawiera wykaz podstawowych przedsięwzięć. Obejmują one kompleksowe działania o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym. Chociaż poziom gotowości tych przedsięwzięć jest zróżnicowany, lista dostarcza kluczowych informacji dla realizacji celów programu. Szczegóły dotyczące poszczególnych projektów będą uszczegóławiane w toku wdrażania GPR, zawsze w odniesieniu do wyznaczonych celów i kierunków działań.

Priorytety i charakter działań

W identyfikacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych priorytetowo potraktowano **działania o charakterze społecznym**. Wykaz obejmuje również przedsięwzięcia infrastrukturalne, jednak należy podkreślić, że modernizacja i tworzenie nowej infrastruktury stanowi narzędzie do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów i deficytów na obszarze rewitalizacji.

Jakość i efektywność realizacji

Dla zapewnienia wysokiej jakości i efektywności każdego przedsięwzięcia, jego realizacja zostanie poprzedzona **szczegółową analizą**. Jej celem jest pogłębienie wstępnych założeń w oparciu o ocenę sprawdzonych praktyk i rozwiązań z podobnych projektów. Takie podejście dotyczyć będzie zarówno działań społecznych, jak i inwestycyjnych, gwarantując najkorzystniejszy sposób wdrażania z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań. W tym celu, dla wybranych przedsięwzięć, mogą być tworzone **zespoły robocze** odpowiedzialne za uzgadnianie koncepcji i efektywną realizację.

Lokalizacja przedsięwzięć

Wszystkie podstawowe przedsięwzięcia realizujące cele GPR zostały zaplanowane **bezpośrednio na obszarze rewitalizacji**, gdyż na etapie prac nad GPR nie stwierdzono konieczności wykorzystywania zasobów spoza jego granic. Należy jednak mieć na uwadze, że ze względu na techniczne uwarunkowania inwestycji, które zostaną w pełni rozpoznane dopiero w okresie realizacji programu, istnieje prawdopodobieństwo, że wybrane działania mogą wymagać interwencji również poza wyznaczonym obszarem.

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne		
I.p.	Nazwa zadania	wartość
1.	"Nowe Perspektywy": kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	500 000,00 zł
2.	„ZNALEŹĆ WIOSNĘ W JESIENI ŻYCIA” – rozwój działalności placówki typu Senior+	500 000,00 zł
3.	RODZINA - wsparcie harmonijnego rozwoju rodzin na obszarze rewitalizacji	500 000,00 zł
4.	Aktywny uczeń - wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji	700 000,00 zł
5.	Poprawa życia mieszkańców poprzez rewitalizację sołectwa Łoniów	4 700 000,00 zł

6.	Termomodernizacja i zielona energia na obszarze rewitalizacji	10 000 000,00 zł
7.	Poprawa infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji, z uwzględnieniem infrastruktury pieszej i rowerowej	3 000 000,00 zł
8.	Aktywny Dialog: cykliczne spacerzy ewaluacyjne z mieszkańcami	7 000,00 zł
9.	Aktywna współpraca w rewitalizacji: budowanie dialogu z mieszkańcami i organizacjami	14 000,00 zł
10.	Rozpoczęcie i rozwijanie dialogu Gminy Łoniów z lokalnym biznesem dla efektywnego osiągania celów GPR	14 000,00 zł
		19 935 000,00 zł

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1	
1 Nazwa przedsięwzięcia	"Nowe Perspektywy": kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych
2 Zakres	Przedsięwzięcie "Nowe Perspektywy" oferuje zintegrowany pakiet usług rynku pracy, mających na celu wsparcie osób bezrobotnych w powrocie na rynek pracy lub podjęciu własnej działalności gospodarczej. Działania obejmują: • skuteczne pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe: Indywidualne wsparcie w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami uczestnika, a także profesjonalne doradztwo w wyborze ścieżki kariery i planowaniu rozwoju zawodowego; • wysokiej jakości szkolenia i podnoszenie kwalifikacji: oferowanie szkoleń dostosowanych do potrzeb rynku pracy, umożliwiających zdobycie, zmianę lub podniesienie kluczowych kompetencji i kwalifikacji niezbędnych do wykonywania danego zawodu; • praktyczne doświadczenie zawodowe poprzez staże: zapewnienie staży zgodnych z Europejską Ramą Jakości Praktyk i Staży, co pozwoli na nabycie lub uzupełnienie doświadczenia zawodowego i praktycznych umiejętności; • wsparcie zatrudnienia u pracodawców: udzielanie zachęt dla przedsiębiorców i pracodawców do zatrudniania osób młodych, w tym poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia, bonów zatrudnieniowych lub bonów na zasiedlenie, gdy dana forma wsparcia jest adekwatna do zidentyfikowanych potrzeb; • wsparcie w rozwoju przedsiębiorczości: pomoc osobom młodym w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej, obejmująca bezzwrotne dotacje na start oraz szkolenia niezbędne do uzyskania wiedzy i umiejętności w tym zakresie.

	Celem jest zwiększenie szans na stabilne zatrudnienie i rozwój zawodowy uczestników programu.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej; • wzrost kompetencji społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji; • wzrost szans na zatrudnienie; • wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: • Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi [os.]. Wskaźniki rezultatu: • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.].
5 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu: Skuteczne programy wsparcia i integracji.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji - sołectwo Łonów
7 Podmioty realizujące projekt	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łonowie Powiatowy Urząd Pracy w Sandomierzu
8 Szacunkowa wartość	500 000,00 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2	
1 Nazwa przedsięwzięcia	„ZNALEŹĆ WIOSNĘ W JESIENI ŻYCIA” – rozwój działalności placówki typu Senior+
2 Zakres	Projekt ma na celu stworzenie i uruchomienie nowoczesnych placówek wsparcia dziennego typu "Senior+", przeznaczonych dla osób wymagających opieki, które nie są w pełni samodzielne. Realizacja obejmuje: • dostosowanie infrastruktury: kompleksowe wyposażenie obiektu/ów w niezbędny sprzęt i wyposażenie, a także likwidację barier architektonicznych, co zapewni pełną dostępność i komfort użytkowania dla osób ze szczególnymi potrzebami; • wykwalfikowana kadra: zapewnienie odpowiednio przeszkolonego personelu, gwarantującego profesjonalną i empatyczną opiekę; • zróżnicowana oferta aktywności: przygotowanie bogatej i zróżnicowanej oferty zajęć, dostosowanych do potrzeb i zainteresowań seniorów, obejmujących m.in. aktywności sportowe, rehabilitacyjne, kulinarne, artystyczne, informatyczne;

	integracja społeczna i kultura: organizację różnego rodzaju wyjazdów, takich jak wizyty w teatrze, kinie czy innych miejscach kultury, sprzyjających integracji społecznej i rozwojowi osobistemu. Celem jest zapewnienie seniorom bezpiecznego, stymulującego i wspierającego środowiska, które umożliwi im aktywne i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: - Poprawienie dostępności oferty łoniowa w zakresie usług i opieki nad seniorami - Uzupełnienie oferty Ośrodka Pomocy Społecznej o usługi opiekuńcze - Zmniejszenie liczby osób korzystających z opieki w Domu Pomocy Społecznej
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: - Liczba osób objętych wsparciem [osoby]. - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby]. Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób korzystających z opieki w dziennym domu pobytu
5 Realizowane kierunki działań	1.3 Rozwój oferty dla seniorów: Kontynuacja i poszerzanie wsparcia dla najstarszych mieszkańców. 1.5 Integracja mieszkańców: Tworzenie warunków do budowania wspólnoty lokalnej. 2.2 Nowa infrastruktura dla integracji i usług publicznych: Budowa i modernizacja miejsc spotkań i świadczenia usług.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji - sołectwo Łoniów
7 Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie
8 Szacunkowa wartość	500 000,00 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia dla osób starszych i wymagających opieki, jak również ich rodzin.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3	
1 Nazwa przedsięwzięcia	RODZINA - wsparcie harmonijnego rozwoju rodzin na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	Kompleksowe wsparcie dla Rodzin i lokalnych społeczności W ramach tego zadania zostanie zrealizowane kompleksowe wsparcie na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny, obejmujące szeroki zakres interwencji i usług. Kluczowe elementy wspierania rodziny:

	• Asystentura Rodziny: działania asystentów rodziny, zapewniające indywidualne wsparcie i pomoc w codziennym funkcjonowaniu; • Poradnictwo dla Rodzin: oferowanie profesjonalnego poradnictwa w zakresie problemów wychowawczych, komunikacyjnych i innych wyzwań; • Świetlice środowiskowe: prowadzenie i wspieranie działalności świetlic środowiskowych jako miejsc integracji, edukacji i rozwoju dla dzieci i młodzieży; • Rodziny wspierające: powoływanie i wspieranie rodzin zastępczych oraz rodzin wspierających, oferujących pomoc dzieciom i rodzinom w kryzysie; • Przeciwdziałanie przemocy: aktywne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym wsparcie rodzin w ramach interwencji kryzysowej. Rozwój infrastruktury i kompetencji: • Tworzenie i wspieranie Placówek Wsparcia Dziennego: wspieranie powstawania nowych miejsc opieki i wychowania w nowo tworzonych placówkach wsparcia dziennego (np. świetlice środowiskowe) oraz wzmacnianie działalności już istniejących; • Podnoszenie kwalifikacji kadr: inwestowanie w podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób zaangażowanych w wspieranie rodziny, w tym asystentów rodziny. Obejmuje to szkolenia w zakresie zapobiegania dyskryminacji oraz rozwój umiejętności niezbędnych do świadczenia wysokiej jakości usług w społeczności lokalnej.
3 Prognozowane rezultaty	Uzupełnienie oferty Ośrodka Pomocy Społecznej o usługi opiekuńczo – wychowawcze
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: • Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej [osoba] • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoba] Wskaźnik rezultatu: • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu [szt.]
5 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu: Skuteczne programy wsparcia i integracji. 1.2 Harmonijny rozwój rodzin: Działania wzmacniające rodziny i ich funkcjonowanie. 1.5 Integracja mieszkańców: Tworzenie warunków do budowania wspólnoty lokalnej.

6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji - sołectwo Łoniów
7 Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie
8 Szacunkowa wartość	500 000 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia dla rodzin wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem, w tym dzieci.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Aktywny uczeń -wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	W ramach projektu planowane są działania polegające na: 1. Modernizacja i wyposażenie oddziałów przedszkolnych: • tworzenie miejsc wychowania przedszkolnego w nowo utworzonych lub istniejących ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP), • dostosowanie miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, • rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o zajęcia rozwijające jakość edukacji m.in. poprzez: ✓ zajęcia dodatkowe dydaktyczno-wychowawcze w zakresie umiejętności podstawowych i przekrojowych, ✓ zajęcia dodatkowe wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów, ✓ zajęcia specjalistyczne, ✓ wsparcie w zakresie edukacji włączającej, • doskonalenie kompetencji kadry, • wsparcie rodziców/opiekunów dzieci poprzez działania na rzecz wzmacniania współpracy kadry z rodzicami/opiekunami prawnymi. 2. Wsparcie uczniów szkół podstawowych m. in. poprzez zajęcia dodatkowe ukierunkowane na rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych, działania dwujęzyczne, edukację ekologiczną, zajęcia w ramach działań antydyskryminacyjnych, zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, doradztwo zawodowe, wsparcie w zakresie edukacji włączającej, itp. 3. Podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej /doradców zawodowych m.in: w zakresie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych oraz w zakresie zapobiegania przemocy.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • wzrost kompetencji kluczowych uczniów;

	- poprawa komfortu nauczania; - wzrost aktywności fizycznej dzieci i młodzieży; - podniesienie kwalifikacji nauczycieli
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki rezultatu - Liczba dzieci przedszkolnych objętych dodatkowymi zajęciami edukacyjnymi - Liczba dzieci w wieku szkolnym objętych dodatkowymi zajęciami edukacyjnymi Wskaźniki rezultatu - Liczba nauczycieli, którzy podnieśli swoje kwalifikacje
5 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu: Skuteczne programy wsparcia i integracji. 1.4 Inwestowanie w dzieci i młodzież: Programy edukacyjne i rozwojowe dla najmłodszych.
6 Lokalizacja	Obszar rewitalizacji – sołectwo Łoniów
7 Podmioty realizujące	Publiczna Szkoła Podstawowa w Łoniowie Publiczne Przedszkole w Łoniowie Gminny Ośrodek Kultury w Łoniowie Gminna Biblioteka Publiczna w Łoniowie
8 Szacunkowa wartość	700 000 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Warunkiem realizacji inicjatyw w ramach projektu będzie zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. dostosowanie oferty do szczególnych potrzeb edukacyjnych.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa życia mieszkańców poprzez rewitalizację sołectwa Łoniów
2 Zakres	Projekt polega na realizacji zadań mających na celu zmniejszenie występowania negatywnych zjawisk społecznych, środowiskowych, gospodarczych, funkcjonalno – przestrzennych oraz technicznych na obszarze rewitalizacji. Zakres projektu obejmuje następujące zadania: 1. Budowa i/lub modernizacja oświetlenia ulicznego na obszarze rewitalizacji. 2. Budowa wiat przystankowych. 3. Modernizacja i wyposażenie Biblioteki Publicznej w Łoniowie. 4. Zwiększenie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji poprzez oznakowanie miejsc turystycznych oraz budowę MOR. 5. Zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez remont zabytkowej bramy wjazdowej na cmentarz. 6. Zagospodarowanie terenu wokół szkoły i przedszkola (m.in. budowa placu zabaw, budowa małej infrastruktury tj. ławki, kosze stoły itp.). 7. Przebudowa budynku przedszkola w tym dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. budowa windy.

	8. Oświetlenie boiska w tym wykorzystanie OZE. 9. Modernizacja budynku szkoły i przedszkola w tym modernizacja łazienek, efektywne wykorzystanie energii. 10. Modernizacja remizy strażackiej (m.in. wymiana dachu) . 11. Modernizacja infrastruktury wodno - kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • poprawa estetyki i ładu przestrzennego; • zwiększenie dostępu do infrastruktury społecznej, sportowej, kulturowej • poprawa poziomu bezpieczeństwa
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. • Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.] • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.] • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.]; • Liczba zagospodarowanych obszarów na cele turystyczne [szt.] Wskaźniki rezultatu: • Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
5 Realizowane kierunki działań	2.1 Rozwój turystyki i przemysłu czasu wolnego: Wykorzystanie potencjału turystycznego regionu. 2.2 Nowa infrastruktura dla integracji i usług publicznych: Budowa i modernizacja miejsc spotkań i świadczenia usług. 2.3 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości: Tworzenie sprzyjającego środowiska dla biznesu. 3.1 Zrównoważone, przyjazne i bezpieczne miejsca: Tworzenie przestrzeni odpowiadających na potrzeby mieszkańców. 3.2 Rozwój zrównoważonej mobilności: Promowanie ekologicznych form transportu. 3.3 Termomodernizacja i energomodernizacja: Zwiększanie efektywności energetycznej budynków. 3.4 Ochrona dziedzictwa kulturowego: Dbłość o zabytki i ich otoczenie. 3.5 Poprawa dostępności obiektów i usług: Eliminowanie barier dla osób ze szczególnymi potrzebami.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji - sołectwo Łoniów
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Łoniowie
8 Szacunkowa wartość	4 700 000,00 zł

9 Okres realizacji	2026-2029
10 Sposób zapewnienie dostępności	Planowane do budowy obiekty (przestrzenie) będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Termomodernizacja i zielona energia na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	Przedsięwzięcie zakłada kontynuowanie podejmowanych działań i programów ukierunkowanych na zmniejszenie emisyjności i zapotrzebowania na energię w budynkach i obiektach publicznych i prywatnych. Wdrożenie działań uwzględniających indywidualne potrzeby właścicieli nieruchomości na obszarze rewitalizacji. Projekt zakłada realizację zadań: 1. Zwiększenie jakości infrastruktury publicznej w Gminie Łoniów poprzez termomodernizację budynków. W ramach zadania założono poprawę efektywności energetycznej 5 budynków użyteczności publicznej tj.: SP W ŁONIEWIE, zakres prac: -docieplenie - strop przy przepływie ciepła z dołu do góry -wymiana stolarki okiennej i drzwiowej -docieplenie ścian zewnętrznych -montaż wentylacji mechanicznej nawiewno- wywiewnej z rekuperacją -wymiana oświetlenia -wykonanie instalacji PV o mocy 19 kWp + magazyn energii 15kWh -montaż kompensatora mocy biernej SP W ŚWINIARACH STARYCH, zakres prac: -docieplenie - strop przy przepływie ciepła z dołu do góry -wymiana stolarki okiennej i drzwiowej -docieplenie ścian zewnętrznych -wymiana oświetlenia -wykonanie instalacji PV o mocy 7,5 kWp + magazyn energii 10kWh -montaż kompensatora mocy biernej OSP W WNOROWIE, zakres prac: -docieplenie stropu -docieplenie ścian zewnętrznych -wymiana stolarki okiennej i drzwiowej -modernizacja oświetlenia -modernizacja instalacji c.w.u (montaż pompy ciepła 2kW) -wykonania instalacji PV 8 kW wraz z magazynem energii 12 kWh ŚWIETLICY W TRZEBIESŁAWICACH, zakres prac: -docieplenie stropu -docieplenie ścian zewnętrznych

	-wymiana stolarki okiennej i drzwiowej -modernizacja oświetlenia -wykonania instalacji PV 6 KW wraz z magazynem energii 9kWh BUDYNKU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W ŚWINIARACH NOWYCH, zakres prac: -docieplenie stropu wewnętrznego -docieplenie ścian wewnętrznych -wymiana stolarki okiennej i drzwiowej -modernizacja instalacji c.w.u (pompa ciepła powietrze/woda 1kW) -wykonanie instalacji PV 8kW wraz z magazynem energii 5 kWh W ramach projektu przewidziano wykonanie usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami w budynkach SP. 2. Termomodernizacja budynku OSP w Łonowie. Zakres prac obejmuje: - docieplenie przegród strop wewnętrzny, - docieplenie ścian zewnętrznych, - wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, - wymianę oświetlenia na energooszczędne, Zakres obejmuje dostosowanie budynku do osób niepełnosprawnych: - montaż uchwytów dla niepełnosprawnych, - oznakowanie poziome ciągów komunikacyjnych, - oznakowanie klatek schodowych, - oznakowanie dla pomieszczeń dla niewidomych. 3. Montaż OZE na budynkach publicznych (np. pompy ciepła, piece na pellet, instalacje PV) oraz modernizację kotłowni. 4. Termomodernizacja oraz montaż OZE na domach jednorodzinnych i wielorodzinnych oraz wymianę źródeł ciepła (na pompy ciepła, piece na pellet,) oraz modernizację kotłowni. 5. termomodernizacja i montaż OZE na budynkach pod działalność gospodarczą oraz wymianę źródeł ciepła (na pompy ciepła, piece na pellet) oraz modernizację kotłowni.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • Wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji • Ograniczenie niskiej emisji w budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych poprzez wymianę pieców/modernizację kotłowni
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: • Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.] • Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) [szt.]

	- Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.] - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.] - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej/cieplnej ze źródeł OZE [szt.] Wskaźniki rezultatu: - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok] - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [MWh/rok] - Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tona ekwiwalentu CO₂/rok] - Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych [MWh/rok]
5 Realizowane kierunki działań	3.3 Termomodernizacja i energomodernizacja: Zwiększanie efektywności energetycznej budynków.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji sołectwa Łonów
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Łonów OSP w Łonowie Przedsiębiorcy Właściciele budynków jednorodzinnych
8 Szacunkowa wartość	10 00 000,00 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie obiektów wielorodzinnych oraz użyteczności publicznej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 7	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji, z uwzględnieniem infrastruktury pieszej i rowerowej
2 Zakres	Systematyczne poprawianie stanu nawierzchni dróg publicznych, z naciskiem na uspokajanie ruchu i poprawę bezpieczeństwa użytkowników. Modernizację/rozbudowę infrastruktury około drogowej tj oświetlenie, chodniki. Budowa ścieżek rowerowych na obszarze rewitalizacji wraz z rozlokowaniem punktów serwisowych do samodzielnej naprawy rowerów oraz montowaniem stojaków na rowery przy najważniejszych węzłach komunikacyjnych, budynkach użyteczności publicznej i lokalach usługowych; ciągłe poprawianie i uzupełnianie sieci chodników; wprowadzanie elementów zieleni oraz małej infrastruktury itd. Zadanie zakłada m.in.: -Budowa drogi na działce nr ewid. 210/57 w Łonowie - Odnowienie elewacji kościoła p.w. św. Mikołaja w Łonowie.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty Poprawa stanu infrastruktury drogowej

	• Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, w tym pieszych i rowerzystów • Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizacji
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu • Długość dróg gminnych o poprawionym standardzie nawierzchni (przebudowy, rozbudowy, remonty) na obszarze rewitalizacji • Długość zmodernizowanych i nowych tras rowerowych na obszarze rewitalizacji • Długość wyremontowanych ciągów pieszych na obszarze rewitalizacji
5 Realizowane kierunki działań	3.1 Zrównoważone, przyjazne i bezpieczne miejsca: Tworzenie przestrzeni odpowiadających na potrzeby mieszkańców. 3.2 Rozwój zrównoważonej mobilności: Promowanie ekologicznych form transportu.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji - sołectwa Łoniów
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Łoniowie Powiatowy Zarząd Dróg Zarząd Dróg Wojewódzkich
8 Szacunkowa wartość	3 000 000,00 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Likwidowanie barier architektonicznych oraz stosowanie rozwiązań uwzględniających osoby ze szczególnymi potrzebami m.in. przy projektowaniu dróg rowerowych

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 8	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Aktywny Dialog: cykliczne spacery ewaluacyjne z mieszkańcami
2 Zakres	Przedsięwzięcie polega na organizacji cyklicznych spacerów po obszarze rewitalizacji, mających na celu bieżącą ewaluację realizowanych przedsięwzięć oraz nawiązanie bezpośredniego dialogu z mieszkańcami. W spacerach wezmą udział: • Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji. • Członkowie Komitetu Rewitalizacji. • Przedstawiciele kluczowych instytucji, takich jak: ○ Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. ○ Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. uzależnień. ○ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dodatkowo, do udziału w spacerach zapraszani będą eksperti zewnętrzeni oraz przedstawiciele innych samorządów posiadający doświadczenie w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co pozwoli na wymianę wiedzy i najlepszych praktyk.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty:

	• Poszerzenie wiedzy członków Zespołu ds. rewitalizacji na temat zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji • Zaangażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w proces wdrażania GPR • Stałe weryfikowanie efektów procesu rewitalizacji
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu • Liczba spacerów studyjnych • Liczba uczestników spacerów studyjnych
5 Realizowane kierunki działań	4.1 Aktywny i uczący się Zespół ds. rewitalizacji: Budowanie zaangażowanego i efektywnego zespołu. 4.2 Współpracujący Komitet ds. rewitalizacji: Promowanie synergii i kreatywnego podejścia.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji - sołectwo Łoniów
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Łoniowie Zespół ds. rewitalizacji
8 Szacunkowa wartość	7 000 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie informacji dotyczącej rewitalizacji przekazywanej publicznie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 9	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Aktywna współpraca w rewitalizacji: budowanie dialogu z mieszkańcami i organizacjami
2 Zakres	
3 Prognozowane rezultaty	rezultaty • Zwiększenie zainteresowania organizacji społecznych przebiegiem i celami procesu rewitalizacji • Poszerzenie wiedzy rewitalizatorów na temat potrzeb konkretnych organizacji społecznych i inicjatyw nieformalnych działających na obszarze rewitalizacji • Zwiększenie świadomości mieszkańców obszaru rewitalizacji na temat przebiegu i celów procesu rewitalizacji
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu • Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych z udziałem organizacji społecznych • Liczba członków Zespołu ds. rewitalizacji będących przedstawicielami organizacji społecznych i inicjatyw nieformalnych
5 Realizowane kierunki działań	4.1 Aktywny i uczący się Zespół ds. rewitalizacji: Budowanie zaangażowanego i efektywnego zespołu.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji - sołectwo Łoniów
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Łoniowie Zespół ds. rewitalizacji

8 Szacunkowa wartość	14 000 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie informacji dotyczącej rewitalizacji przekazywanej publicznie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 10	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Rozpoczęcie i rozwijanie dialogu Gminy Łoniów z lokalnym biznesem dla efektywnego osiągania celów GPR
2 Zakres	Przewiduje się m.in. organizowanie cyklicznych spotkań tematycznych oraz włączanie przedsiębiorców w realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na aktywizację zawodową i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, organizację wydarzeń sportowych i kulturalnych oraz adresowane do młodzieży działania promujące aktywność obywatelską. Planowane jest też np. zapraszanie przedsiębiorców na spotkania Zespołu ds. rewitalizacji, jak i ich udział w spacerach po obszarze rewitalizacji.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • Zwiększenie zainteresowania lokalnego biznesu przebiegiem i celami procesu rewitalizacji • Zaangażowanie lokalnych przedsiębiorców w realizowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne • 3. Poszerzenie wiedzy rewitalizatorów na temat potrzeb lokalnego biznesu na obszarze rewitalizacji
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu • Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych z udziałem lokalnych przedsiębiorców
5 Realizowane kierunki działań	2.3 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości: Tworzenie sprzyjającego środowiska dla biznesu. 4.2 Współpracujący Komitet ds. rewitalizacji: Promowanie synergii i kreatywnego podejścia.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji - sołectwo Łoniów
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Łoniowie we współpracy z przedsiębiorstwami działającymi na obszarze sołectwa
8 Szacunkowa wartość	14 000 zł
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Rozwiązania powstające w efekcie realizowanego przedsięwzięcia będą spełniały wymagania dotyczące dostępności w wymiarze: cyfrowym, informacyjno-komunikacyjnym.

4.4 Projekty uzupełniające

Poniższe zestawienie przedstawia charakterystykę **uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, nazywanych również "projektami uzupełniającymi". Ich realizacja ma kluczowe znaczenie dla **zwiększenia stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji**. Szeroki wachlarz i zakres tych przedsięwzięć stwarza doskonałą okazję do **angażowania i aktywizowania interesariuszy rewitalizacji** na wszystkich etapach wdrażania GPR. Wszystkie przedsięwzięcia uzupełniające zostały zaplanowane do realizacji **bezpośrednio na obszarze rewitalizacji lub w jego bliskim sąsiedztwie**, co gwarantuje ich bezpośredni wpływ na ten obszar.

Projekt uzupełniający nr 1	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowe wsparcie dla mieszkańców i rodzin
2 Zakres	Projekt zakłada realizację zintegrowanych działań ukierunkowanych na wspieranie osób w różnym wieku i całych rodzin. Celem jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, a także eliminowanie dysfunkcji w zakresie budowania wzajemnego szacunku i efektywnych instrumentów wsparcia. Kluczowe kierunki interwencji: • Indywidualne podejście: Rozwijanie oferty wsparcia, która uwzględnia specyficzne, indywidualne potrzeby każdej osoby i rodziny. • Wsparcie materialne: Przyznawanie wsparcia materialnego tam, gdzie jest to niezbędne. • Dostęp do usług publicznych: Rozwijanie ogólnodostępnych i bezpłatnych usług publicznych, a także zapewnianie bezpłatnego dostępu do oferty edukacyjnej, sportowej i kulturalnej dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. • Wsparcie specjalistyczne: Zapewnianie opieki pedagogicznej, terapii (w tym dla dorosłych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych), wsparcia wychowawczego i innych form specjalistycznej pomocy.
3 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu: Skuteczne programy wsparcia i integracji. 1.2 Harmonijny rozwój rodzin: Działania wzmacniające rodziny i ich funkcjonowanie.

Projekt uzupełniający nr 2	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Program zajęć profilaktycznych dla rodzin z obszaru rewitalizacji
2 Zakres	Warsztaty i spotkania dla rodzin: budowanie silnych relacji i przeciwdziałanie zagrożeniom W ramach tego przedsięwzięcia organizowane będą różnorodne formy zajęć, takie jak spotkania, warsztaty i dyskusje, prowadzone

	przez specjalistów. Celem jest wyposażenie rodzin w narzędzia i wiedzę niezbędną do budowania zdrowych relacji oraz skutecznego przeciwdziałania współczesnym zagrożeniom. Główne obszary tematyczne: • budowanie relacji rodzinnych: rozwój umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywanie konfliktów i wzmacnianie więzi, • profilaktyka uzależnień: edukacja na temat zagrożeń związanych z alkoholem, narkotykami i innymi używkami, • zdrowie psychiczne: zwiększanie świadomości na temat zdrowia psychicznego i dostarczanie narzędzi do radzenia sobie ze stresem oraz problemami emocjonalnymi, • cyberprzemoc: omówienie problematyki cyberprzemocy, jej konsekwencji oraz metod zapobiegania i reagowania.
3 Realizowane kierunki działań	1.2 Harmonijny rozwój rodzin: Działania wzmacniające rodziny i ich funkcjonowanie.

Projekt uzupełniający nr 3	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	Celem przedsięwzięcia jest kompleksowe wsparcie osób wymagających opieki oraz ich opiekunów, a także rozwój zdeinstytucjonalizowanych form opieki w społeczności lokalnej. Kluczowe działania: • wsparcie dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami: zapewnienie bezpłatnych usług opieki wytchnieniowej, dostosowanych do potrzeb opiekunów (obejmuje to rozbudowę infrastruktury umożliwiającej pobyt dzienny poza miejscem zamieszkania); działania te będą również obejmować podnoszenie umiejętności i wiedzy opiekunów; • rozwój lokalnych usług opiekuńczych: tworzenie nowych oraz wzmacnianie istniejących placówek zapewniających opiekę dzienną w społeczności lokalnej; • wsparcie w miejscu zamieszkania: udzielanie wsparcia w ramach usług asystenckich, opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ramach opieki rodzinnej i środowiskowej; • mieszkania treningowe i wspomagane: rozwój usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych, promujących samodzielność; • opieka zastępcza: zapewnienie opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w zastępstwie za opiekunów (nieformalnych) będących członkami rodzin, w tym opieki wytchnieniowej;

	• wsparcie psychologiczne i szkolenia dla opiekunów: oferowanie wsparcia psychologicznego lub szkoleń dla opiekunów faktycznych (nieformalnych), ze szczególnym uwzględnieniem członków rodzin, w zakresie efektywnej opieki; • usługi towarzyszące: wprowadzenie i rozwój usług komplementarnych, takich jak teleopieka, wypożyczalnia sprzętu, codzienne dowożenie posiłków, drobne usługi remontowe, porządkowe, higieniczne świadczone w domu; • zapobieganie instytucjonalizacji: Działania mające na celu zapobieganie umieszczaniu osób w placówkach całodobowych; • deinstytucjonalizacja opieki: wspieranie procesu deinstytucjonalizacji instytucji całodobowych poprzez rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w społeczności lokalnej; • rozwój zdeinstytucjonalizowanej opieki medycznej: wspieranie działalności lub tworzenie nowych miejsc opieki medycznej w formach zdeinstytucjonalizowanych. • długoterminowa opieka domowa: zapewnienie długoterminowej medycznej opieki domowej, w tym pielęgniarstwa, dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
3 Realizowane kierunki działań	1.2 Harmonijny rozwój rodzin: Działania wzmacniające rodziny i ich funkcjonowanie. 1.3 Rozwój oferty dla seniorów: Kontynuacja i poszerzanie wsparcia dla najstarszych mieszkańców.

Projekt uzupełniający nr 4	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Rozwój miejsc spotkań i integracji społecznej
2 Zakres	Projekt przewiduje wspieranie tworzenia i funkcjonowania "miejsca trzecich" – ogólnodostępnych przestrzeni spotkań poza domem i pracą – w różnych częściach obszaru rewitalizacji. Miejsca te będą dostępne o różnych porach dnia dla wszystkich grup wiekowych, w tym dla dzieci i młodzieży, rodzin z dziećmi oraz seniorów. Działania: • interwencje infrastrukturalne: tworzenie i adaptacja obiektów i przestrzeni pod kątem ich funkcji jako miejsc spotkań. • organizacja wydarzeń: prowadzenie regularnych spotkań, np. dla grup młodzieży i sąsiadów, mających na celu integrację i aktywizację społeczności lokalnej.
3 Realizowane kierunki działań	1.4 Inwestowanie w dzieci i młodzież: Programy edukacyjne i rozwojowe dla najmłodszych.

	1.5 Integracja mieszkańców: Tworzenie warunków do budowania wspólnoty lokalnej. 3.1 Zrównoważone, przyjazne i bezpieczne miejsca: Tworzenie przestrzeni odpowiadających na potrzeby mieszkańców.
--	--

Projekt uzupełniający nr 5	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Wzmacnianie bezpieczeństwa: rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	Przedsięwzięcie obejmuje kompleksową modernizację i rozbudowę systemu monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji. Realizacja działań będzie opierać się na: • zakupie nowoczesnych komponentów: nabycie kamer, rejestratorów wideo, zaawansowanego oprogramowania, monitorów oraz urządzeń do nagrywania; • strategicznym rozmieszczeniu: montaż nowych elementów systemu w miejscach wskazanych przez mieszkańców jako kluczowe dla poprawy bezpieczeństwa oraz w obszarach identyfikowanych przez Policję jako szczególnie zagrożone. Celem jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i prewencja zdarzeń kryminalnych poprzez efektywny nadzór wizyjny.
3 Realizowane kierunki działań	3.1 Zrównoważone, przyjazne i bezpieczne miejsca: Tworzenie przestrzeni odpowiadających na potrzeby mieszkańców.

Projekt uzupełniający nr 6	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Łączymy Łoniów: rozwój dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizacji
2 Zakres	Przedsięwzięcie skupia się na ciągłym doskonaleniu oferty transportu publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji autobusowej, na obszarze rewitalizacji. Głównym celem jest zwiększenie dostępności zarówno usług publicznych, jak i komercyjnych dla wszystkich mieszkańców. Działania będą obejmować: • wzmacnianie połączeń lokalnych: poprawa komunikacji między obszarem rewitalizacji a pozostałymi obszarami wiejskimi Gminy Łoniów, • integracja z ośrodkami regionalnymi: zwiększenie liczby połączeń z większymi ośrodkami miejskimi, takimi jak Kielce, aby ułatwić mieszkańcom dojazd, • innowacyjne rozwiązania: realizację projektów pilotażowych dotyczących optymalizacji częstotliwości i godzin kursowania busów, • elastyczne podejście do tras: eksperymentowanie z modyfikacją istniejących tras lub wprowadzaniem nowych

	linii do rozkładu jazdy, aby jak najlepiej odpowiadać na potrzeby społeczności. Celem jest stworzenie efektywnego i dostosowanego do potrzeb mieszkańców systemu transportu publicznego.
3 Realizowane kierunki działań	3.2 Rozwój zrównoważonej mobilności: Promowanie ekologicznych form transportu. 3.5 Poprawa dostępności obiektów i usług: Eliminowanie barier dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Projekt uzupełniający nr 7	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja ekologiczna: wdrażanie zielono-niebieskiej infrastruktury
2 Zakres	Przedsięwzięcie koncentruje się na rozwoju i wdrażaniu standardów zielono-niebieskiej infrastruktury w ramach realizacji wszystkich projektów infrastrukturalnych. Celem jest poprawa adaptacji obszaru rewitalizacji do zmian klimatu oraz zwiększenie jego odporności środowiskowej. Główne działania obejmują: • tworzenie i wdrażanie standardów: opracowanie i stosowanie wytycznych, które zapewnią, że nowa i modernizowana infrastruktura będzie sprzyjać adaptacji do zmian klimatu, • systematyczne zazielenianie: regularne uzupełnianie i powiększanie terenów zielonych na obszarze rewitalizacji, • rozwój rozwiązań retencyjnych: realizacja instalacji wspierających zwiększanie retencji wody, takich jak łąki kwietne, ogrody deszczowe oraz inne innowacyjne rozwiązania oparte na naturze. Celem jest stworzenie bardziej zrównoważonego, odpornego na zmiany klimatu i przyjaznego środowisku obszaru rewitalizacji.
3 Realizowane kierunki działań	2.2 Nowa infrastruktura dla integracji i usług publicznych: Budowa i modernizacja miejsc spotkań i świadczenia usług.

Projekt uzupełniający nr 8	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Akcelerator Biznesu: rozwój i integracja przedsiębiorczości
2 Zakres	Przedsięwzięcie ma na celu zapewnienie kompleksowego wsparcia dla przedsiębiorców działających na obszarze sołectwa Łonów, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów rozpoczynających działalność. Główne działania obejmują: • tworzenie środowiska inkubacyjnego: uruchomienie fizycznego miejsca inkubacji dla nowych firm, które jednocześnie będzie sprzyjać budowaniu sieci kontaktów

	i nawiązywaniu relacji biznesowych między lokalnymi przedsiębiorcami; • oferta doradczo-szkoleniowa: zapewnienie szerokiej gamy usług doradczych, szkoleń i konsultacji, w szczególności w zakresie zakładania i prowadzenia firmy, strategii marketingowych oraz księgowości; • promocja lokalnych usług: aktywne promowanie usług oferowanych przez przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji, m.in. poprzez stworzenie specjalnego programu popularyzującego ich ofertę wśród mieszkańców. Celem jest stworzenie dynamicznego i wspierającego ekosystemu dla lokalnego biznesu, sprzyjającego jego rozwojowi i integracji.
3 Realizowane kierunki działań	2.3 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości: Tworzenie sprzyjającego środowiska dla biznesu. 4.2 Współpracujący Komitet ds. rewitalizacji: Promowanie synergii i kreatywnego podejścia.

Projekt uzupełniający nr 9	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Aktywizacja i integracja: rozwój podmiotów ekonomii społecznej na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	Przedsięwzięcie ma na celu wspieranie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej na obszarze rewitalizacji. Kluczowym elementem jest powołanie lub wsparcie istniejących form, takich jak spółdzielnie socjalne, które umożliwią aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Celem jest stworzenie stabilnych miejsc pracy i integracja społeczna poprzez innowacyjne modele biznesowe oparte na wartościach społecznych.
3 Realizowane kierunki działań	2.3 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości: Tworzenie sprzyjającego środowiska dla biznesu.

5. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji

5.1 Mechanizmy integracji działań i projektów

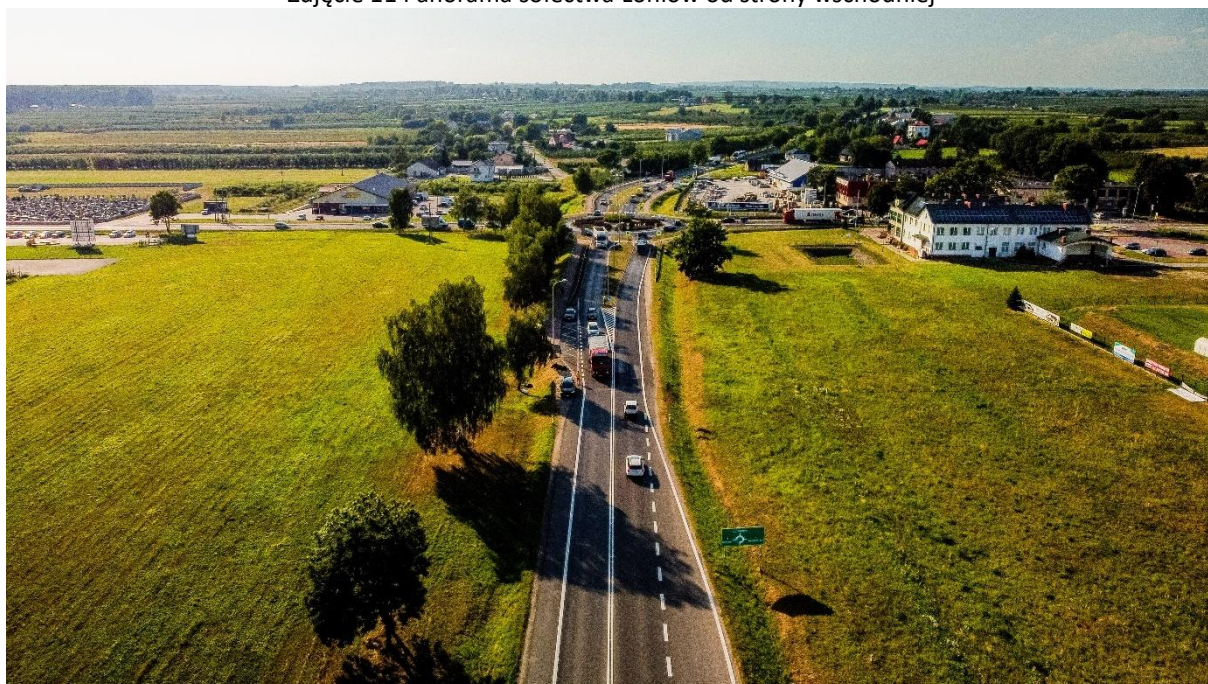
Koordinacja i komplementarność w realizacji GPR

Skuteczna realizacja celów GPR wymaga jednoczesnego wdrożenia wielu zróżnicowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Konieczność integracji działań podejmowanych przez wszystkie zaangażowane podmioty i osoby wynika z kompleksowego charakteru zidentyfikowanych inicjatyw.

Synergia przedsięwzięć

Planując i wdrażając projekty, należy analizować ich **komplementarność** z innymi działaniami. Przedsięwzięcia komplementarne to te, które wspierają rozwiązywanie podobnych problemów i przyczyniają się do realizacji zbieżnych celów i kierunków działań. Przykładowo, w ramach kierunku "1.5. Integracja mieszkańców", kluczowe są zarówno podstawowe przedsięwzięcia przyczyniające się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego czy dialogu społecznego w procesie rewitalizacji.

Zdjęcie 11 Panorama sołectwa Łonów od strony wschodniej

Źródło: Urząd Gminy Łonów

Mechanizmy integracji i monitorowania

Aby zapewnić realną integrację działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, niezbędne są **cykliczne przeglądy potrzeb interesariuszy** oraz **monitorowanie stanu realizacji projektów**. Regularne, kwartalne spotkania koordynacyjne **Zespołu ds. Rewitalizacji** będą służyć jako główny mechanizm integracji. Podczas tych spotkań omawiane będą powiązania między poszczególnymi przedsięwzięciami.

Kompleksowe oddziaływanie

Kluczowe dla powodzenia programu i wykorzystania potencjału wdrażanych przedsięwzięć jest jednoczesna realizacja inicjatyw integrujących społeczność sołectwa Łonów i całej gminy, wraz

z poprawą i rozwojem infrastruktury służącej integracji, sportowi, zdrowiu i kulturze. Działania koordynacyjne mają na celu zapewnienie, by całość przedsięwzięć rewitalizacyjnych w jak najbardziej efektywny i trwały sposób przełożyła się na **poprawę oferty usług publicznych, lepsze zagospodarowanie przestrzeni publicznych oraz skuteczną walkę z wykluczeniem społecznym** na obszarze rewitalizacji.

Zdjęcie 12 Obiekty edukacyjne i sportowe zlokalizowane na obszarze rewitalizacji

Źródło: Urząd Gminy Łoniów

5.2 Finansowanie działań rewitalizacyjnych

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji opiera się na łącznym szacunkowym budżecie wynoszącym **około 23 mln złotych**. Z tego, blisko **20 mln złotych** przeznaczone jest na kluczowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, a dodatkowe **3 mln złotych** na przedsięwzięcia uzupełniające.

Strategia finansowania

Podstawą finansowania GPR będą przede wszystkim **środki zewnętrzne**, pochodzące z funduszy Unii Europejskiej oraz źródeł krajowych. Ze względu na ograniczone zasoby własne, Gmina Łoniów priorytetowo traktować będzie **współfinansowanie** planowanych projektów. W przypadku braku możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych, projekty będą rozważane do finansowania wyłącznie z budżetu gminy.

Dodatkowe zasoby

Szczegółowe informacje na temat możliwych źródeł finansowania projektów znajdują się w kolejnym podrozdziale. Należy również podkreślić znaczenie **zasobów własnych (finansowych i niefinansowych)** interesariuszy zaangażowanych w proces rewitalizacji. Obejmują one:

- **pracę wolontariuszy, społeczników i liderów lokalnych,**
- **zasoby lokalowe,**
- **specjalistyczny sprzęt,**
- **środki finansowe podmiotów prywatnych i organizacji pozarządowych.**

Te zasoby stanowią istotne uzupełnienie budżetu i wzmacniają efektywność działań rewitalizacyjnych.

Tabela 19 Szacowane koszty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR

Rodzaj przedsięwzięć	budżet Gminy Łoniów	środki UE	środki krajowe	środki zwrotne	środki prywatne	wartość ogółem
Szacowane środki na realizację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	2 890 575,00 zł	14 951 250,00 zł	1 096 425,00 zł	797 400,00 zł	199 350,00 zł	19 935 000,00 zł
Szacowane środki na realizację pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	450 000,00 zł	2 100 000,00 zł	150 000,00 zł	250 000,00 zł	50 000,00 zł	3 000 000,00 zł
Ogółem	3 340 575,00 zł	17 051 250,00 zł	1 246 425,00 zł	1 047 400,00 zł	249 350,00 zł	22 935 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Potencjalne źródła finansowania Programu Rewitalizacji

Zapewnienie kompleksowej rewitalizacji wymaga elastycznego podejścia do finansowania, opartego na **komplementarności źródeł**. Polega to na łączeniu środków własnych gminy i innych interesariuszy (w tym prywatnych) z zewnętrznym wsparciem – zarówno europejskim (dotacyjnym i pożyczkowym), jak i krajowym.

Dynamiczne środowisko finansowania

W horyzoncie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji (do 2030 roku) należy spodziewać się **ciągłych zmian w dostępności funduszy**. Niektóre obecne źródła mogą wygasnąć, pojawią się nowe, a zasady pozyskiwania innych mogą ulec modyfikacji. Wymaga to **stałego monitorowania** dostępnych możliwości finansowania oraz **aktywnego poszukiwania alternatywnych źródeł** w przypadku braku pierwotnie planowanego dofinansowania, włączając w to wsparcie z budżetu Gminy Łoniów.

Główne źródła zewnętrzne

Program będzie finansowany przede wszystkim z:

- **Fundusze Europejskie na lata 2021-2027:**
 - **Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027** (Regionalny Program Operacyjny, ok. 1,45 mld euro).
 - **Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS):** następca POLiŚ, wspiera gospodarkę niskoemisyjną, ochronę środowiska, transport, zdrowie i dziedzictwo kulturowe (ponad 24 mld euro).
 - **Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG):** kontynuacja POIG i POIR, wspiera badania, innowacje i konkurencyjność gospodarki (ok. 7,9 mld euro).
 - **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS):** następca POWER, skupia się na rynku pracy, dostępności, opiece nad dziećmi, edukacji, integracji społecznej, zdrowiu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (ok. 18 mld zł wkładu UE).
 - **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC):** następca POPC, koncentruje się na budowie społeczeństwa gigabitowego, ultraszybkim internecie, e-usługach, cyberbezpieczeństwie i rozwoju kompetencji cyfrowych (ok. 2 mld euro).
 - **Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW):** wspiera przedsiębiorczość, dystrybucję energii, adaptację do zmian klimatu, mobilność miejską, transport, aktywność społeczną i turystykę (2,65 mld euro wkładu UE).
- **Krajowy Plan Odbudowy (KPO):** środki na zwiększenie produktywności gospodarki i tworzenie miejsc pracy.
- **Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) 2023-2027:** wsparcie dla sektora rolno-spożywczego oraz działań związanych z klimatem i środowiskiem (25,2 mld euro dla Polski).
- **Środki z dotacji krajowych funduszy i agencji:**
 - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
 - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW),
 - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),
 - Świętokrzyski Urząd Wojewódzki,
 - Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego,
 - Powiatowy Urząd Pracy.
- **Pożyczki i kredyty bankowe.**
- **Inicjatywy zarządzane z poziomu europejskiego (np. Erasmus+, LIFE, Cyfrowa Europa, Interreg) oraz Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.**

Instrumenty finansowane z budżetu państwa

Gmina Łoniów będzie mogła również aplikować o dofinansowanie z dostępnych krajowych instrumentów, takich jak:

- **Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg:** na budowę, przebudowę i remont dróg,
- **Program Rozwoju Elektromobilności:** na rozwój transportu opartego na paliwach alternatywnych,
- **Program Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych:** wsparcie dla budownictwa czynszowego,
- **Pozostałe programy finansowane z budżetu państwa,** m.in. w zakresie:
 - ochrony środowiska (NFOŚiGW, WFOŚiGW),
 - opieki nad osobami niepełnosprawnymi (PFRON, Program Senior+, Program "Aktywni+"),
 - kultury (dotacje Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Zarządzanie finansowaniem

Przedstawiony katalog źródeł jest otwarty i będzie ulegał zmianom. W związku z wejściem w życie nowej perspektywy finansowej 2021-2027, projekty będą realizowane w najbliższych latach, co oznacza możliwość pojawienia się kolejnych programów dotacyjnych. Kluczowa dla sukcesu jest **bieżąca identyfikacja i wybór najkorzystniejszych źródeł finansowania**, co będzie zapewnione przez **stałe monitorowanie przez pracowników Urzędu Gminy w Łoniowie**. To gwarantuje ciągłą aktualizację i optymalizację pozyskiwanych środków.

5.3 Struktura zarządzania programem

Zarządzanie procesem rewitalizacji: struktura i koordynacja

Efektywna rewitalizacja, zgodna z ustawą, wymaga kompleksowego i zintegrowanego podejścia. Ze względu na szeroki zakres przedsięwzięć Gminnego Programu Rewitalizacji, obejmujących różnorodne sfery rozwoju społeczno-gospodarczego, kluczowe jest ustanowienie stałych zasad współpracy między wszystkimi interesariuszami na każdym etapie wdrażania GPR.

Odpowiedzialność i struktura zarządzania

Wójt Gminy Łoniów ponosi ostateczną odpowiedzialność za opracowanie, realizację i nadzór nad GPR, w tym za ocenę jego aktualności i stopnia wdrożenia. Ze względu na długofalowy charakter programu oraz szeroki zakres formalnych obowiązków wynikających z ustawy o rewitalizacji, bieżąca koordynacja procesu rewitalizacji zostanie powierzona specjalnie do tego celu powołanemu **Zespołowi ds. Rewitalizacji**.

Zespół ds. Rewitalizacji: funkcje i skład

Ten **doradczy zespół**, powołany zarządzeniem Wójta, będzie składał się z osób aktywnie zaangażowanych w opracowanie GPR. Jego główne zadania, wynikające zarówno z GPR, jak i ustawy o rewitalizacji, obejmą:

- **monitorowanie i raportowanie:** przygotowywanie rocznych raportów z postępu realizacji GPR dla Wójta,
- **ocena i integracja:** ocena realizacji celów poprzez kierunki działań i przedsięwzięcia, a także zapewnienie ich wzajemnej integracji,
- **spójność działań:** zapewnienie komplementarności i koncentracji działań gminy w obszarze rewitalizacji oraz spójności między różnymi instytucjami,
- **oceny śródkresowe:** przygotowanie i przedłożenie Wójtowi ocen aktualności i stopnia realizacji GPR.
- **obsługa Komitetu Rewitalizacji:** zapewnienie wsparcia organizacyjnego.

W skład Zespołu wejdą przedstawiciele kluczowych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy oraz jednostek gminnych, zajmujących się m.in. pomocą społeczną, kulturą, sportem, współpracą z NGO, polityką przestrzenną, działalnością gospodarczą, inwestycjami, pozyskiwaniem środków zewnętrznych, gospodarką nieruchomościami, utrzymaniem zieleni i finansami gminy.

Rola Koordynatora Zespołu

Koordynator Zespołu ds. Rewitalizacji, wyznaczony przez Wójta, będzie odpowiedzialny za sprawne zarządzanie pracami Zespołu. Do jego zadań należeć będzie m.in.:

- **planowanie prac:** ustalanie harmonogramu spotkań Zespołu i aktywności z interesariuszami,
- **pozyskiwanie wiedzy:** zapraszanie ekspertów zewnętrznych i przedstawicieli innych JST,
- **zapewnienie spójności projektów:** udział w pracach nad dokumentacją przedsięwzięć, aby były zgodne z celami rewitalizacji,
- **współpraca z interesariuszami:** bezpośrednia współpraca z podmiotami określonymi w ustawie o rewitalizacji, w tym obsługa Komitetu Rewitalizacji,
- **partycypacja społeczna:** prowadzenie działań wspierających udział interesariuszy w realizacji, monitoring i ocenie GPR,
- **raportowanie:** sporządzanie projektów raportów z realizacji GPR do dyskusji Zespołu i Wójta.

Klucz do Sukcesu: regularne spotkania i elastyczność

Regularne spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów rewitalizacji. Pozwolą one na identyfikację barier, rozwiązywanie bieżących problemów oraz reagowanie na głosy interesariuszy. W ramach prac Zespołu przewidziana jest również możliwość tworzenia **zespołów roboczych** do przygotowywania dokumentacji i wdrażania konkretnych przedsięwzięć. Do prac Zespołu i grup roboczych mogą być zapraszani inni pracownicy urzędu, przedstawiciele interesariuszy oraz eksperci zewnętrzni, co zapewni elastyczność i szerokie spektrum wiedzy.

Współpraca z partnerami społecznymi i gospodarczymi

Gminny Program Rewitalizacji kładzie duży nacisk na **aktywne włączanie partnerów społecznych i gospodarczych** oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego na etapie jego realizacji. Dotyczy to również organizacji środowiskowych oraz podmiotów promujących włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci i niedyskryminację.

Zaangażowanie interesariuszy

Już na etapie opracowywania programu podejmowano starania, aby włączyć te podmioty w proces tworzenia dokumentu. Zorganizowano szereg działań skierowanych do organizacji społecznych, różnych grup mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz przedsiębiorców, dając im możliwość zgłaszania własnych pomysłów na projekty rewitalizacyjne. Przewiduje się, że te podmioty będą również **aktywnie zaangażowane w realizację wybranych przedsięwzięć** określonych w GPR.

Komitet Rewitalizacji: forum dialogu i współpracy

Kluczową platformą współpracy z wyżej wymienionymi partnerami będzie **Komitet Rewitalizacji**. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, będzie to **organ opiniodawczo-doradczy Wójta Gminy Łoniów**, stanowiący forum dla dialogu i współpracy interesariuszy procesu rewitalizacji z gminnymi organami odpowiedzialnymi za jego koordynację. Komitet będzie wypowiadał się w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

Zadania i zasady działania Komitetu Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji będzie opiniował kluczowe etapy procesu, w tym **ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR** oraz **projekt programu lub jego zmiany**. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, Rada Gminy w drodze uchwały określi zasady wyznaczania składu i działania Komitetu, zapewniając samodzielne wyłanianie interesariuszy przez ich przedstawicieli. Projekt tej uchwały zostanie poddany **konsultacjom społecznym**.

Efektywna współpraca z Komitetem Rewitalizacji będzie oparta na następujących zasadach:

1. **reprezentatywność:** Komitet będzie reprezentował wszystkie grupy interesariuszy procesu rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem tych wymienionych w ustawie, dążąc do samodzielnego wyłaniania przedstawicieli,
2. **skład:** w skład Komitetu wejdą przedstawiciele grup i zespołów o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym, reprezentujący m.in. środowiska seniorów i młodzieży,
3. **otwartość:** współpraca będzie opierać się na wzajemnej otwartości, tworząc optymalne warunki do swobodnego podejmowania przez Komitet własnych inicjatyw wspierających proces rewitalizacji,

4. **kadencja:** kadencja Komitetu będzie korespondować z częstotliwością sporządzania ocen aktualności i stopnia realizacji GPR (oceny śródkresowe).

Zarządzanie Programem Rewitalizacji: koszty i zaangażowanie

Zarządzanie procesem rewitalizacji, zgodnie z ustawowymi wymogami, wymaga odzwierciedlenia w kosztach Gminnego Programu Rewitalizacji. W Gminie Łonów realizacja GPR będzie opierać się przede wszystkim na **zaangażowaniu i udziale pracowników Urzędu Gminy oraz jej jednostek organizacyjnych**, którzy swoje zadania wykonają w ramach bieżących obowiązków służbowych.

Kluczowe elementy kosztów zarządzania

Koszty zarządzania GPR obejmują zatem wyłącznie te działania i elementy procesu, które gmina jest zobowiązana realizować na podstawie bezpośrednich postanowień programu oraz ustawy o rewitalizacji. W całym okresie realizacji programu, koszty te będą dotyczyć następujących obszarów:

- **wsparcie i efektywna organizacja prac Komitetu Rewitalizacji:** pokrycie kosztów funkcjonowania tego opiniotawczo-doradczego organu, kluczowego dla dialogu z interesariuszami,
- **koordynacja Zespołu ds. Rewitalizacji:** zapewnienie ciągłości realizacji GPR poprzez wyznaczenie i bieżące wsparcie merytoryczne pracownika pełniącego obowiązki koordynatora Zespołu,
- **organizacja regularnych spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji:** pokrycie kosztów związanych z cyklicznymi spotkaniami zespołu, niezbędnymi do monitorowania i rozwiązywania bieżących problemów,
- **monitoring i ocena GPR:** koszty związane ze śledzeniem postępów realizacji programu oraz przygotowywaniem kompleksowych ocen aktualności i stopnia realizacji GPR, w tym badaniami społecznymi, zgodnie z przyjętym systemem monitoringu i oceny (planowane średnio raz na trzy lata).

Tabela 20 Przybliżone koszty zarządzania realizacją GPR

Rok realizacji Programu	Szacowana wysokość kosztów zarządzania realizacją programu
2025	15 000,00 zł
2026	15 000,00 zł
2027	25 000,00 zł
2028	15 000,00 zł
2029	15 000,00 zł
2030	25 000,00 zł
Razem	110 000,00 zł

Źródło: Urząd Gminy w Łonowie

Należy zwrócić uwagę, że dodatkowe środki usprawniające realizację programu przewidziano w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach kierunków działań: **4.1. Aktywny i uczący się Zespół ds. rewitalizacji** i **4.2 Współpracujący Komitet ds. rewitalizacji**. Dla potrzeb skutecznej realizacji zadań w toku realizacji programu Gmina Łonów będzie dążyć do pozyskiwania wsparcia zewnętrznego na pokrycie przynajmniej części kosztów procesu zarządzania np. w ramach programów Pomocy Technicznej (o ile będzie taka możliwość).

Harmonogram realizacji GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łoniów przewiduje sześcioletni horyzont realizacji, do roku 2030. Prace nad GPR rozpoczęły się już w 2025 roku, kiedy to zainicjowano również przygotowania do wielu kluczowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgłoszonych przez interesariuszy.

Kluczowe etapy i działania

Przyjęty harmonogram koncentruje się na najważniejszych etapach i działaniach programu, ze szczególnym uwzględnieniem etapu przygotowawczego. Ten etap, obejmujący rzetelne opracowanie założeń przedprojektowych i ich uzgodnienie między interesariuszami, jest kluczowy dla powodzenia całego procesu.

Monitorowanie i ocena

W perspektywie do 2031 roku planowane jest opracowanie sześciu raportów dotyczących stanu realizacji programu, obejmujących każdy pełny rok, począwszy od 2025. Dodatkowo, sporządzone zostaną dwie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Po zakończeniu realizacji programu, w 2031 roku, zostanie przeprowadzona ocena efektów programu (ocena ex post). Jej celem będzie weryfikacja zasadności kontynuacji procesu rewitalizacji w wyznaczonym obszarze oraz trafności przyjętych założeń i osiągniętych skutków GPR.

Rola Komitetu Rewitalizacji

W trakcie całego okresu realizacji programu przewiduje się aktywny udział Komitetu Rewitalizacji, który będzie wspierał proces poprzez swoje doradztwo i opiniowanie.

Szczegółowy harmonogram realizacji GPR

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji rozłożona jest na lata 2025-2031, obejmując kluczowe etapy przygotowawcze, wdrożeniowe, monitorujące oraz oceniające.

Rok 2025: Faza inauguracyjna i przygotowawcza

Pierwsza połowa roku zostanie poświęcona na intensywne prace przygotowawcze dotyczące wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W drugiej połowie 2025 roku planowane jest formalne przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji uchwałą Rady Gminy. Planowane jest także złożenie wniosku o dofinansowanie działań rewitalizacyjnych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027.

Rok 2026: wdrożenie systemu zarządzania i rozpoczęcie działań

W pierwszej połowie 2026r. nastąpi wdrożenie systemu zarządzania określonego w GPR. Kontynuowane będą prace przygotowawcze nad wybranymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Dodatkowo, zostanie przyjęta uchwała określająca zasady działania Komitetu Rewitalizacji, przeprowadzony nabór na członków i powołany Komitet Rewitalizacji pierwszej kadencji. Druga połowa roku obejmie przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji GPR za rok 2025 oraz rozpoczęcie wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Rok 2027: wdrażanie projektów

W pierwszej połowie 2027r. kontynuowane będzie przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Aktywnie prowadzone będą również działania w zakresie kształtowania zasad

realizacji przedsięwzięć w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej. Druga połowa roku przyniesie przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji GPR za rok 2026, dalsze wdrażanie przedsięwzięć, a także spotkania Komitetu Rewitalizacji.

Rok 2028: ocena śródkresowa i kontynuacja rozwoju

Pierwsza połowa 2028r. to okres dalszego przygotowywania i wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Równolegle nastąpi przygotowanie pierwszej Oceny aktualności i stopnia realizacji GPR (ocena śródkresowa). Aktywne działania dotyczące kształtowania zasad realizacji przedsięwzięć w nowej perspektywie finansowej UE będą kontynuowane. W drugiej połowie roku zostanie przygotowany Raport dotyczący stanu realizacji GPR za rok 2027, a także kontynuowane będzie wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz działania związane z nową perspektywą finansową UE.

Rok 2029: dalsze wdrażanie i raportowanie

W ciągu całego 2029r. intensywnie prowadzone będzie przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W drugiej połowie roku zaplanowano przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji GPR za rok 2028, a także dalsze wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz aktywne działania w zakresie kształtowania zasad realizacji przedsięwzięć w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej

Rok 2030: finalizacja działań wdrożeniowych

Pierwsza połowa 2030 roku obejmuje dalsze przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W drugiej połowie roku zostanie przygotowany Raport dotyczący stanu realizacji GPR za rok 2029, a także kontynuowane będzie wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Rok 2031: zakończenie Programu i ocena końcowa

Pierwsza połowa 2031r. to czas na finalne wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz rozpoczęcie prac koncepcyjnych nad kolejnym GPR. W drugiej połowie roku zostanie przygotowany Raport dotyczący stanu realizacji GPR za rok 2030 oraz przeprowadzona zostanie ocena osiągniętych efektów programu po zakończeniu jego realizacji (ocena ex post).

5.4 System monitorowania i oceny Programu

System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Wdrażanie GPR to złożony proces, angażujący wiele podmiotów i instytucji w sferach społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej. Kompleksowy charakter GPR wymaga ciągłej analizy przez **Zespół ds. Rewitalizacji**, wspierany wiedzą i zaangażowaniem interesariuszy. Niezbędna jest zarówno bieżąca analiza realizacji przedsięwzięć, jak i szersza ocena ich skutków i efektów.

Cel systemu monitorowania i oceny

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy o rewitalizacji, GPR musi zawierać **system monitorowania i oceny**. Jego głównym celem jest zapewnienie **skutecznego mechanizmu reakcji** na przebieg programu oraz umożliwienie wprowadzania niezbędnych zmian w trakcie jego realizacji. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu i oceny pozytywnie wpływa na zarządzanie programem, wzmacnia poczucie **partnerstwa i "współwłasności"** dokumentu wśród interesariuszy, a także usprawnia przepływ informacji między realizatorami a zainteresowanymi stronami.

Dwa filary systemu

System monitorowania i oceny opiera się na dwóch podstawowych elementach:

1. **monitorowanie postępów realizacji:** polega na bieżącym raportowaniu bezpośrednich rezultatów przedsięwzięć, odnosząc się do ram finansowych i harmonogramów,
2. **ocena stopnia osiągnięcia celów:** analiza stopnia, w jakim zakładane cele rewitalizacji są realizowane poprzez kierunki działań i poszczególne przedsięwzięcia. Ze względu na to, że ocena trafności i skuteczności przedsięwzięć często wymaga dłuższego czasu obserwacji, jest ona prowadzona z mniejszą częstotliwością niż bieżący monitoring.

Monitoring GPR będzie prowadzony **rocznie**, natomiast ocena stopnia osiągnięcia celów oraz ogólnej aktualności programu – **co trzy lata**, zgodnie z wytycznymi ustawy o rewitalizacji.

Monitorowanie postępów realizacji Programu

Celem monitorowania jest bieżące śledzenie wdrażania GPR, co ma zapewnić sprawną realizację jego najważniejszych postanowień. Kluczowym narzędziem będą **roczne raporty** dotyczące stanu realizacji programu.

Roczny cykl raportowania:

- raporty będą sporządzane za każdy pełen rok kalendarzowy, począwszy od roku 2025,
- będą przygotowywane za rok poprzedni, po przedstawieniu przez Wójta Gminy Łoniów rocznego sprawozdania z wykonania budżetu,
- każdy roczny raport będzie następnie przedkładany Komitetowi Rewitalizacji.

Zawartość i wykorzystanie raportów:

- głównym celem raportu jest zebranie i usystematyzowanie informacji o postępach GPR,
- dane z raportów zostaną wykorzystane do opracowania Raportu o stanie Gminy Łoniów (sporządzanego na podstawie art. 28aa Ustawy o samorządzie gminnym i przedkładanego Radzie Gminy),

- informacje posłużą również do obowiązkowego badania procesu rewitalizacji w gminach, prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny,
- Raport będzie zawierał najważniejsze informacje o postępach ujętych przedsięwzięć, w tym odniesienia do ram czasowych i finansowych,
- w razie potrzeby, w raporcie znajdą się informacje o kolejnych etapach realizowanych projektów oraz związane statusy realizacji (np. „w trakcie realizacji”, „zakończono realizację”),

Ważnym elementem będzie bieżąca ocena i analiza osiągniętych wskaźników. Przykładowy zestaw wskaźników, możliwy do rozbudowania, zostanie zaprezentowany. Ich dobór odzwierciedla charakter przedsięwzięć, skupiających się w pierwszej kolejności na rozwiązywaniu problemów społecznych, oraz uwzględnia doświadczenia z wyznaczania granic obszaru rewitalizacji.

Tabela 21 Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR

Wskaźnik	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość bazowa	Miernik osiągnięcia celu (strzałka wskazuje pożądany trend) (2030)
Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji poprzez zintegrowaną odnowę społeczną, gospodarczą i przestrzenną, z poszanowaniem środowiska naturalnego.			
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	440	↑
Cel szczegółowy 1. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie	Spadek wartości wskaźnika	29	↓
Liczba realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych mających na celu integrację mieszkańców	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Liczba organizacji pozarządowych i inicjatyw nieformalnych zaangażowanych w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Cel szczegółowy 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji			
Powierzchnia nowoutworzonych lub przebudowanych przestrzeni publicznych	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	88	↑
Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑

Liczba powstałych produktów turystycznych na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0	
Cel szczegółowy 3. Przyjazna i atrakcyjna przestrzeń publiczna sprzyjająca integracji społecznej			
Liczba oddanych do użytku placów zabaw/skwerów/miejsc integracji społecznej	Wzrost wartości wskaźnika	0	
Liczba dostosowanych obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Wzrost wartości wskaźnika	0	
Liczba doposażonych obiektów kultury, szkół, przedszkoli	Wzrost wartości wskaźnika	0	
Cel szczegółowy 4. Sprawne kadry na rzecz rewitalizacji i rozwoju obszaru rewitalizacji			
Liczba spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0	
Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych w partnerstwie z interesariuszami spoza Urzędu Gminy w Łoniowie i jej jednostek organizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0	

Źródło: opracowanie własne

Raportowanie i ocena GPR

Za opracowanie **rocznego Raportu dotyczącego stanu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji** odpowiedzialny będzie **Zespół do spraw rewitalizacji**, powołany przez Wójta Gminy Łoniów. Kluczową rolę w tym procesie odegra Koordynator zespołu, który zajmie się zbieraniem i systematyzowaniem niezbędnych danych i informacji.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Programu

Ocena taka będzie przeprowadzana **co trzy lata**. Pierwsza zostanie sporządzona w pierwszej połowie 2028 roku. Dokument ten będzie zawierał **pogłębioną analizę rocznych raportów** o stanie realizacji programu, koncentrując się na stopniu osiągania wskaźników, kosztach oraz harmonogramie wdrażania poszczególnych przedsięwzięć. Celem tej oceny jest sformułowanie wniosków dotyczących **trafności i aktualności GPR**, w tym funkcjonowania przyjętego systemu zarządzania, oraz identyfikacja ewentualnych potrzeb zmian.

W tym celu zastosowane zostaną **jakościowe metody badawcze**, takie jak:

- spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji z udziałem podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć,
- indywidualne i fokusowe wywiady z interesariuszami procesu rewitalizacji,
- spacery badawcze.

W ocenie aktualności i stopnia realizacji GPR, przeprowadzanej raz na trzy lata, zostaną uwzględnione **wnioski z badań społecznych** (np. ankiet i wywiadów z mieszkańcami). Pozwolą one ocenić m.in. stan

zagospodarowania i użyteczności przestrzeni publicznych oraz dostępność modernizowanych obiektów użyteczności publicznej.

Inne elementy oceny obejmują:

- **wykaz przedsięwzięć rewitalizacyjnych** (zakończonych, w trakcie realizacji lub nierozpoczętych),
- **analizę potrzeb i zasobów instytucjonalnych** (w tym partnerów spoza sektora publicznego) niezbędnych do zarządzania procesem rewitalizacji,
- identyfikację barier i priorytetów na pozostałe lata wdrażania GPR.

Za sporządzenie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Gminy Łoniów do 2030 r. będzie odpowiedzialny **Zespół ds. Rewitalizacji**. Ocena zostanie przedłożona Komitetowi Rewitalizacji przez Wójta Gminy. Zadaniem Komitetu będzie m.in. ocena, czy postępy realizacji GPR i osiągnięte efekty wymagają jego aktualizacji.

5.5 Zmiany związane z wdrażaniem Programu

Zmiany w dokumentach planistycznych

Realizacja "Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030 r." nie przewiduje konieczności wprowadzania zmian w obecnych dokumentach strategicznych gminy.

Polityka mieszkaniowa

Nie planuje się zmian w Wieloletnim Programie Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Łoniów na lata 2022-2027.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Program rewitalizacji nie zakłada konieczności modyfikacji Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Łoniów i Łoniów Kolonia wraz ze zmianą nr 1 i nr 2. Nie przewiduje się także konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

Realizacja GPR nie wiąże się z koniecznością ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców planowana zamieszkująca obszar rewitalizacji.....	6
Tabela 2 Środki finansowe przeznaczone przez Gminę Łoniów na realizację Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	15
Tabela 3 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wg stanu na 31.12.2023r.	19
Tabela 4 Liczba osób korzystających z wsparcia OPS w roku 2023 zamieszkująca obszar rewitalizacji.....	20
Tabela 5 Liczba wypłaconych zasiłków stałych, celowych, okresowych w latach 2021-2023 na obszarze rewitalizacji	20
Tabela 6 Liczba dzieci i młodzieży do 14 roku życia korzystająca z dożywiania w latach 2021-2023 na obszarze rewitalizacji	20
Tabela 7 Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w PUP w Sandomierzu zamieszkujących obszar rewitalizacji w latach 2021-2023.....	20
Tabela 8 Liczba przestępstw i wykroczeń w popełnionych na obszarze rewitalizacji i w gminie Łoniów w latach 2021-2023	20
Tabela 9 Frekwencja wyborcza w Gminie Łoniów w wyborach samorządowych 2024 r., prezydenckich 2020 r. i parlamentarnych 2023 r.....	21
Tabela 10 Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy Łoniów na dzień 31.08.2024r.	21
Tabela 11 Ilość podmiotów wpisanych, nowo rejestrowanych ora wyrejestrowywanych na obszarze rewitalizacji w latach 2020-2023.....	22
Tabela 12 Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w kg na obszarze rewitalizacji w przeliczeniu na 1 mieszkańca na 30.09.2024r.....	26
Tabela 13 Dostęp do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na terenie Gminy Łoniów	31
Tabela 14 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji – miejscowość Łoniów	32
Tabela 15 Zabytki budownictwa i architektury wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków zlokalizowane na obszarze rewitalizacji – miejscowość Łoniów	32
Tabela 16 Stanowiska archeologiczne wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków zlokalizowane na obszarze rewitalizacji miejscowość Łoniów	32
Tabela 17 Budynki mieszkalne oddane do użytkowania w latach 2031-2023 na terenie gminy Łoniów	33
Tabela 18 Budynki mieszkalne wykorzystujące OZE w 2023r.	34
Tabela 19 Szacowane koszty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR.....	65
Tabela 20 Przybliżone koszty zarządzania realizacją GPR	70
Tabela 21 Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR	74

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja podobszarów rewitalizacji Gminy Łoniów w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Miejscowości Łoniów i Sulisławice”	4
Mapa 3 Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Łoniów i Łoniów Kolonia na terenie Gminy Łoniów	14
Mapa 2 Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji - sołectwo Łoniów	18
Mapa 4 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej na terenie Gminy Łoniów w podziale sołectwa.....	21
Mapa 5 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej na terenie Gminy Łoniów w podziale na sołectwa	23
Mapa 6 Obszary chronione na terenie sołectwa Łoniów objętego rewitalizacją.....	27
Mapa 7 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną	28
Mapa 8 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej na terenie Gminy Łoniów w podziale na sołectwa	29
Mapa 9 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej na terenie Gminy Łoniów w podziale sołectwa.....	33
Mapa 10 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach referencyjnych Gminy Łoniów	34

FORMULARZ UWAG

Informacje o Zgłaszającym

Imię i Nazwisko	
Adres do korespondencji (email)	

L.p.	Wskazanie strony w GPR	Dotychczasowy zapis	Proponowany zmieniony zapis	Uzasadnienie uwagi
1.				
2.				
3.				
4.				

Dziękujemy za poświęcony czas i podzielenie się opinią.

.....
Podpis osoby zgłaszającej uwagi

Uwagi/sugestie można zgłaszać od 10.06.2025r. do 31.07.2025r.

1. Osobiście lub za pośrednictwem poczty w formie papierowej na sekretariacie Urzędu Gminy Łoniów
2. Za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: rkogut@loniow.pl
3. Zgłaszane ustnie do protokołu u pracownika Urzędu Gminy – p. Radosława Koguta (można je również zgłaszać telefonicznie pod numerem telefonu 15 866 91 03 wew. 25).

**KLAUZULA INFORMACYJNA
DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH NA POTRZEBY
FORMULARZA ZGŁASZANIA UWAG**

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) informuję, iż:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych w Urzędzie Gminy w Łoniowie jest Wójt Gminy Łoniów – Łoniów 56, 27-670 Łoniów, adres email: loniow@loniow.pl, tel. 15 866 91 03
2. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym w przypadku pytań dotyczących sposobu i zakresu przetwarzania Pani/Pana danych można kontaktować na adres e-mail: iodo@loniow.pl
3. Pani/Pana dane będą przetwarzane w celu poznania Pana/Pani opinii na temat projektu dokumentu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łoniów do 2030r.”
4. Podstawą prawną do przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. e RODO – przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym.
5. Administrator nie przewiduje przekazywania Pani/Pana danych innym odbiorcom.
6. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
7. Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą przez okres przygotowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Po tym czasie dane zostaną usunięte.
8. Posiadają Pani/Pan prawo do żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ograniczenia przetwarzania danych, wniesienia sprzeciwu, usunięcia danych.
9. Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego – Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, jeżeli Pani/Pan uzna, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy rozporządzenia o ochronie danych osobowych. Udział w formularzu zgłoszenia uwag jest dobrowolny.
10. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać automatycznym decyzjom, w tym również w formie profilowania.

.....
Podpis osoby zgłaszającej uwagi